106.
...ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй ...ховно Соведэй, ВКП(б)-гэй Улан-Удын горкомой орган

№ 107 (6297)
ИЮНИИН 2
СУББОТО
1951 он

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

...һэ хуряалгын машинануудые түргэнөөр заһабарилая

...һэ хуряалгын машинануудые ...барилгын ябаса тухай хүдөө ...ын Министерствын мэдээн ... газетын үсэгэлдэрэй номер...олилогдоһон байна. Энэ мэ...хараад үзэхэдэ, тэрэшэлэн ... корреспондентнүүдэй аймаа... мэдээсэһэнэй ёһоор, үбһэ ...алгын машинануудай заһаба... республикын олонхи аймаа...й колхозуудта ба машинно...торна станцинуудта тэсэшэгүй ...аар ябуулагдажа байна. Ку..., Яруунын, Тарбагатайн ба ... аймагуудай колхозууд бо... МТС-үүд үбһэ хуряалгын ма...нуудые ба бусад зэр зэбсэ...ые заһабарилха хүдэлмэри ...йгөөр эхилээдүй байһаар. ...хүдэлмэрие зарим аймагууд ...һэн болобошье, тон удаанаар ...лжа байна. Яруунаһаа нүхэр ...овай мэдээсэһэнэй ёһоор, ...ан Туяа» колхоз 15 сеноко...ын миил хоёрые, 20 морин ...урнуудай миил хоёрые за...рилһан байха юм. Гэбэшье, ...зой правлени (түрүүлэгшэнь ... Бадмаев) үбһэ хуряал... бэлэдхэл ябуулжал бай... гэжэ аймагай организаци...а мэдээсэдэг байгаа. Энэ хү...рние иимэр ябуулжа бай... энэ колхоз үбһэ хуряалгада ... бэлэн болохоб? Үбһэ хуряал... бэлэдхэлдэ нёлондо тохёолдо... алдуунуудые зарим колхозуу... МТС-үүдэй болон аймагуудай ...бэрилэгшэдтэ мүнөө дахин ...лха хэрэгтэй. Үнгэрэгшэ ... нилээд олон колхозууд ба ...-үүд үбһэ хуряалгын маши...удые удаанаар, муугаар заһа...һан байгаа. Энэ шалтагаан...нитын малажалые тэжээлэй ...р хангажа шадаагүй, энэ ... олон малнууд туража, гар..., колхозуудта ба гүрэндэ ...ай гарза болоо. Иимэ ушар... Кударын, Яруунын, Хэжэн... Закаменай ба бусад аймагуу... колхозуудта тохёолдоһон бай... Эдэ алдуунуудһаа колхозуудай ...бэрилэгшэд тобшолол хэжэ, ...жэлдэ дахин дабтахагүй бай... Теэд үнэн дээрээ тиимэ бэшэ ...

...лаан Туяа» колхозой түрүү... нүхэр Бадмаев, парторга...иин секретарь нүхэр Гончи... үнгэрэгшэ жэлэй алдуунуудай ...олонгуудые һанажа байба... үбһэ хуряалгада бэлэдхэлые ... муугаар ябуулжа байна. ...үнгэрэгшэ жэлдэ үбһэ ху...гын машинануудые заһаба...да ба тэдэниие хүсэдөөр ...лаха ябадалда Бичурын, Ба...уналейн, Окино-Ключевскэ, ...ан-Усанай ба бусад МТС-... хүтэлбэрилэгшэдэй харюу...гүйгөөр хандаһанайнь гэмээр ... малажал үбһэ тэжээлээр ...ан байгаа. Тэжээл бэлэдхэ...нэ шухала асуудалда зарим ...үүдэй директорнүүдэй иимэ ...усалгагүйгөөр, хайша хэрэ...хандажа байхадань респуб... хүдөө ажахын Министерст...ундэ хамаагүй гэжэ тоолоно ...б?!

...р саг ошожол байна. Үбһэ ...гын эхилхэ хүрэтэр тоотой ...үлөө. Энэ кампанида бэлэд...илангаяа үбһэ хуряалгын ...ануудай заһабарилга удаа...ал, тэжээл бэлэдхэлгын асуу... таһалдал боложо болохонь ...жэ. Эгээл иимэһээ үбһэ хуряалгада бэлэдхэлэй хүдэлмэриин энэ хожомдолые дары усадхахын тула эрид хэмжээнүүд абтаха шухала. Энэ хүдэлмэрие багааршье һаатуулха ябадал хадаа гэмтэ хэрэг гэжэ сэгнэгдэхэ ёһотой.

Зарим колхозууд болон МТС-үүдэй хүтэлбэрилэгшэд үбһэ хуряалгада бэлэдхэл удааруулһанай элдэб шалтагаан дурдаад, бэеэ үмөөрхэ һанаатай. Теэд үнэхөөрөө шалгаад үзэхэдэ, хүдэлмэри һаатуулхаар тиимэ шалтагаан үгы. Зарим МТС-үүдэй директорнүүд үбһэ хуряалгын машинануудай заһабарилгые удааруулһанаа — машинистнуудай хаһа саг соогоо ерээгүй дээрэһээ болоо гэжэ хэлэдэг. Теэд, МТС-үүдэй директорнүүд эдэ машинистнуудые суглуулжа, заһабарилга эмхидхэхэ уялгатай ха юм. Энэ тэрэ шалтагаан дурдаад, миин байха бэшэ, харин үбһэ хуряалгада бэлэдхэлэй хүдэлмэрие эрид шууд түргэдхэхын тула үбһэ хуряалгын машинануудые заһабарилга мэнэ гэһээр эмхидхэхэ хэрэгтэй. Мүн зарим колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд сельхозснабай магазинуудта үбһэ хуряалгын машинануудай запас частьнуудай бии байһыие мэдээгүй аад, иимэ частьнууд олдоногүй гэдэг байна. Эдэ баримтанууд хадаа зарим колхозуудай хүтэлбэрилэгшэдэй харюусалгагүй ябадалые харуулна.

Үбһэ хуряалгын машинануудые заһабарилгын хангалтагүйгөөр ябуулагдажа байһанай баһа нэгэ шалтагаан юуб гэхэдэ, партийна организацинууд энэ шухала хэрэгые өөһэдынгөө шанга хиналта доро абаадүй байһаар. Бүхы анхарал оролдолгоёо хабарай тарилгада хандуулаад лэ, олон колхозууд болон МТС-үүдэй партийна организацинууд, тэрэшэлэн ВКП(б)-гэй зарим айкомууд үбһэ хуряалгада бэлэдхэлые, илангаяа үбһэнэй машинануудай заһабарилгые обёоронгүй орхиһон байха юм. Партийна организацинууд хабарай тарилгые эмхитэйгээр ябуулхын хажуугаар үбһэ хуряалгын хүдэлмэридэ тон һайнаар бэлэдхэхэ уялгатай гэжэ ВКП(б)-гэй обкомой һаяхан гараһан тогтоол соо хэлэгдэнэ.

Үбһэ хуряалгын машинануудай ба бусад зэр зэбсэгүүдэй заһабарилгые колхоз, МТС бүхэн эмхитэй һайнаар ябуулхын тула энэ хүдэлмэриин график табиха ёһотой. Тиигээд энэ графигай ёһоор хүдэлмэрсэ эмхидхэхэ шухала. Мүнөө энэ гээгдэлээ усадхахын тулада нилээд эршэмтэйгээр хүдэлмэрилхэ, үдэр бүхэндэ хэгдэһэн хүдэлмэриин дүнгүүдые ба тэдэнэй шанар шалгаха хэрэгтэй.

Партийна организацинууд үбһэ хуряалгын машинануудые ба бусад зэр зэбсэгүүдые заһабарилга түргэнөөр дүүргэжэ, үбһэ хуряалгые түгэс бэлэдхэлтэйгээр угтахын тула колхознигууд болон МТС-үүдэй хүдэлмэрилэгшэдэй дунда социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхэ уялгатай.

Үбһэ хуряалгын машинануудые ба бусад зэр зэбсэгүүдые заһабарилха хүдэлмэри һайнаар эмхидхэжэ, богонихон сагсоо дүүргэхэ гээшэ хүдөө ажахын бүхы хүдэлмэрилэгшэдэй арюун уялга мүн.

Юлиус Фучигай статья

...оной ноябрь соо Прага ...о белорусска хэлэн дээрэ ...дэһэн «Новый прамень» ...э элшэ») гэжэ журналай ...хи номер Литовско ССР-эй ...нуудай Академиин централь...иблиотекэһээ олдоо. Энэ ха...он шухаг экземпляр юм.

...ско пануудай эзэрхэлгэһээ ...эн Чехословаки худар ...ацида ошоһон белорусска ...ссивнэ студентнэр 20-оод ...ай үеэр тус журналые той...эгдэһэн байгаа.

... журналай мүнөө олдоһон ...пляр соо Юлиус Фучигай— «Чешскэ социальна поэзи тухай» гэһэн статья хэблэгдэнхэй.

Социализмын агуухэ идеянүүдые зохёолойнгоо үндэһэ һуури болгоһон чешскэ уранзохёолшодой, прозаигуудай шэнэ үе Агуухэ Октябрьска социалистическэ революциин хүсэтэ нүлөөнэй ашаар ургажа байна гэжэ Юлиус Фучик тэмдэглэһэн байгаа.

Капиталистическэ оронуудай культурын хододоо доройтон унажа байһые шэнжэлэн элирүүлээд, империалистическэ Америкые ажалшадай түрмэ гэжэ Фучик нэрлэһэн байгаа.

(ТАСС).

Хабарай тарилга

Тракторнуудаа бүтээсэтэйгээр ашаглана

Саянтын МТС-эй механизаторнууд бусад МТС-үүдһээ хожомдожо тарилгада ороһоншье һаа, полевой хүдэлмэриин темпые үдэр бүри хурдадхан, харьяата колхозуудтаа тарилга эмхитэйгээр ябуулжа байна. Тэдэ колхозуудынь аймаг дотороо түрүү зэргэдэ ябана. «8-е марта» колхоз орооһото культурануудай тарилга дүүргэээд, мүнөө оройн культурануудые тарижа байна.

Гильбэрын сомоной Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой полинууд дээрэ хүдэлмэрилдэг нүхэр Л. Ленхобоевой бригада ажалай эрхим жэшээ харуулан хүдэлмэрилнэ. Энэ бригадын механизаторнууд социалистическэ мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлээ. Тэдэнэр условно трактор бүхэнөөр 155 гектар (зөөлэн хахалалгаар) элдүүрилээ. Трактористнууд Бимба Жамсаранов ба Даба Бадмаев гэгшэд часай графигаар хүдэлмэрилжэ, машинаяа бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглана. Эдэ хоёр ДТ—54 тракторoaр үдэр бүри 9—10 гектар хахалдаг, 60—65 гектар таридаг байгаа. Полевой хүдэлмэриин эхинһээ хойшо нүхэр Жамсаранов 270 гектар, Бадмаев 265 гектар элдүүрилһэн байна.

Мүн нүхэр Деминой тракторна бригада һайнаар хүдэлмэрилжэ, хоёрдохи һуурида ябана. Условно трактор бүхэнөөр 133 гектар (зөөлэн хахалалгаар) элдүүрилээ.

Энэ МТС-эй түрүү механизаторнууд ажалай үндэр бүтээсэ туйлана. Жэшээнь, СХТЗ трактор жолоодогшо Мижит Арьяин (№ 4 бригада) 30 халаан соо 165 гектар элдүүрилээ гэхэ гү, али халаан бүхэндэ 3,9 гектарай орондо, 5,5 гектар элдүүрилдэг байгаа. «8-е марта» колхоздо хүдэлмэрилдэг тракторист нүхэр Брянский мүн һайн показательнуудтай.

Эхэнэр-механизаторнууд Екатерина Быкова, Дулма Эрдынеева, Чимит-Цырен Халзанова гэгшэд нормоёо үдэр бүри үлүүлэн дүүргэжэ, ажалай һайн жэшээ харуулна.

А. Нагаслаев.

Геройн бригадада

Баргажанай МТС-эй, Социалистическэ Ажалай Герой нүхэр Бубеевэй № 1 тракторна бригада Хара-Модоной сомоной Калининай нэрэмжэтэ колхоздо хүдэлмэрилдэг. Тус бригада үнгэрэгшэ жэлдэ энэ колхозой 450 гектар талмайн га бүриһөө 12,2 центнер ба 120 гектарай га бүриһөө 21,4 центнер таряа хуряаха ябадал хангаһан байгаа. Бригадын эрхим трактористнууд Цыбик Гармаев, Дунсахай Ламуева болон бусад һайн показательнуудые туйлаһанай түлөө МТС-эй дирекциин магтаалай грамотануудаар шагнагдаһан байха юм.

Мүнөө жэлдэ энэ бригада хабарай тарилгын хүдэлмэрие мүн лэ түргэн темпээр ябуулжа байна. Бригадын трактористнууд халаанайнгаа нормонуудые үлүүлэн дүүргэжэ, ажалай үндэр бүтээсэ туйлана. Трактористнууд Цыдып Бодиев, Эржен Раднаев хоёр тракторайнгаа хойноһоо техническэ харууһалга һайнаар ба хаһа сагтань хэдэг байһанай ашаар нэгэшье үдэр һаадгүй хүдэлмэрилнэ. Тэдэнэр туд бүридөө халаан соо 9 га газар хахалха нормотой аад, 13—15 гектар хахална. Тиихэ зуураа нилээд ехэ горючи алмадаг байха юм. Жэшээнь, майн 18-да 42 килограмм горючи арбилаа. Трактористнууд Цыбик Гармаев, Дынцема Очирова гэгшэд халаан бүридөө 70—75 гектар газарта тарилга хэжэ, ажалай үндэр бүтээсэ туйлана.

Трактористнууд халаанаа үглөөнэй 6—8 ба үдэшын 6—8 часта абалсадаг юм. Халаанай һэлгэхэ үедэ бригадир ходолоо байлсажа, машинануудыень шалгадаг, халаан соо хэһэн ажалыень тушаажа абадаг байна. Бригадынхидай ажалай жаяг заршам шангаар табигданхай. Ажалай жаяг заршам ба агротехникэ эблэһэн ябадалнууд бригадын үйлэдбэриин зүблөөн дээрэ гү, али партийна, комсомольско бюрогой заседани дээрэ тэрэ дары хэлсэгдэжэ, усадхагдадаг.

Тус бригадын трактористнууд Кубаниин түрүү механизатор Иван Бунеевэй үүсхэлээр социалистическэ мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр оролсожо, өөһэд хоорондоо мүрысөөнэй договорнуудые баталһан ба уялгануудые абаһан байгаа. Мүрысөөнэй дүнгүүд үдэр бүри шалгагдажа, показателиин доска, ханын газетэ болон «дайшалхы хуудаһанууд» дээрэ бэшэгдэдэг. Механизаторнуудай дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэри һайнаар ябуулагдана. Лекцинүүд, хөөрэлдөөнүүд ба хамтын уншалганууд саг үргэлжэ, түсэбэй ёһоор үнгэргэгдэнэ. Бригадынхид «Бурят-Монгольская правда», «Бурят-Монголой үнэн», «Агитаторай блокнот» болон бусад газетэ журналнуудые абажа уншадаг байна. Полевой стандань радиоприемник тодхогдонхой. Трактористнууд сүлөөтэй сагтаа Москваһаа болон Улан-Удэһөө радио дамжуулганuудые шагнана. Мүн шатар, даам болон доминогоор наададаг. Тэрээнһээ гадна, эндэнь Докучаевай, Мичуринай, Лысенкын ба Б. Полевойн, М. Шолоховой, С. Бабаевскиин, В. Ажаевай зохёолнуудтай, мүн Хоца Намсараевай, Цэдэн Галсановай болон Бурят-Монголой залуу уранзохёолшодой номуудтай библиотекэ бии.

Агитатор Хургатханов улаан булангаа тон һайнаар шэмэглээ. Ханануудтань коммунизмын асари ехэ барилганууд тухай, байгаалиие шэнэдхэн хубилгаха сталинска түсэб тухай диаграмманууд үлгөөтэй.

Энэ бригада бичурынхидай жэшээгээр 360 гектарай га бүриһөө 25 центнер, үлэгшэ талмайн га бүриһөө 14—15 центнер таряа хуряаха гэһэн уялгаяа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхын түлөө эршэмтэйгээр тэмсэнэ.

Д. Дондупов.

Техническэ харууһа һайнаар хэнэ

Кяхтын МТС-эй Гомбожап Цыденжаповай хүтэлбэрилдэг тракторна бригада Усть-Киранска сельсоведэй Сталинай нэрэмжэтэ колхозой поли дээрэ хүдэлмэрилнэ. Энэ бригадын тракторнууд түхэреэн сүүдхэ соо ажалладаг юм. Тракторнууд ба хүдөө ажахын прицепной машинануудай техническэ харууһалга графигай ёһоор хэгдэжэ, тэдэнэй эбдэрһэн шалтагаанһаа һаатаха ябадал бүри мүһэн усадхагдаа. Механизаторнуудай дунда тарилгые һайн шанартайгаар, тогтоогдоһон болзортонь дүүргэхын түлөө социалистическэ мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрүүлэгдэнхэй. Бригадын эрхим тракторист Нүхэр Гунтупов ажалайнгаа нормые үдэр бүри 150 процент хүрэтэр дүүргэнэ. Энэ тракторист тракторна хүдэлмэриингөө жэлэй түсэбые 34 процент дүүргэһэн ба условно трактораараа 150 гектар газар (зөөлэн хахалалгаар) элдүүрилһэн байна. Бүхыдөө нүхэр Цыденжаповай бригада хабарай полевой хүдэлмэриин турша соо условно трактор бүхэнөөрөө 91 гектар газар элдүүрилһэн ба тракторна хүдэлмэриингөө жэлэй түсэбые 21 процент дүүргэһэн байна.

Д. Чултумов.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Эсэгэ оронай хамгаалгын Агуухэ дайнда хабаадагша, Советскэ Союзай Герой Л. С. Мерешко. Дайнай һүүлдэ нүхэр Мерешко Днепропетровско хүдөө ажахын институт амжалтатайгаар дүүргээд аспирантурада ороһон байгаа. Мүнөө нүхэр Мерешко аспирантурһаа дүүргэжэ, хүдөө ажахын наукануудай кандидатай нэрэ зэргэ олохын тула диссертаци бэлэдхэжэ байна.

ТАСС-эй фотохроника.

Коммунизмын агуухэ барилгануудта

Коммунизмын агуухэ барилганнуудые бүтээлгэдэ бүхы советскэ орон тон эдэбхитэйгээр хабаадажа байна. Ороной хэдэ хэдэн городуудай ажалшад Волго-Донской, Урда-Украинска, Хойто-Крымскэ ба Главна Туркменскэ каналнуудай, Сталинградска, Куйбышевска ба Каховско гидроэлектростанцинуудай барилгануудай захилнуудые болзорһоонь урид, жэшээтэ һайнаар дүүргэхын түлөө угаа ехэ эршэ зоригтойгоор тэмсэнэд.

* * *

М. И. Калининай нэрэмжэтэ Московско заводойхид газар малтадаг ехэ шэнэ машина хабсаргажа эхилээ. Энэ хадаа Волго-Донской каналай барилгашадта зорюулан тус заводой бүтээһэн тоогоороо дүрбэдэхи хүсэтэ агрегат болоно. Газар малтадаг түрүүшын машинануудынь мүнөө канал дээрэ хүдэлмэрилжэ байна. Тэдэ машинанууд тус бүридөө час соо мянган кубометр газар малтажа, 25 мянган хүнэй орондо хүдэлнэ.

* * *

Ленинградска прокатчигууд ба машина бүтээгшэд ехэ барилгын захилнуудые амжалтатайгаар дүүргэнэ. Кировскэ заводой хүдэлмэришэд Волго-Донской каналай захилай тоодо оруулан, багахан саг соо 200 гаран тонно металл бэлэдхээ. Эдэнэр гурбан вагон сортовой прокат майн 16-да каналай барилгашадта эльгээгээ. Сталинай нэрэмжэтэ металлическа заводой түмэршэ дархашуул Цимлянска турбинын нэгэдэхи ба хоёрдохи детальнуудые үшөө майн эхэр сүм бэлэн болгоһон юм.

* * *

Ленинэй нэрэмжэтэ Никопольско заводой машина бүтээгшэд Главна Туркменскэ каналай, Куйбышевска ба Каховско ГЭС-үүдэй барилгашадта башенна крануудые, хүсэтэ олон транспортернуудые болзорһоонь 15 үдэрөөр урид бэлэдхэбэ. Харцызска заводой (Сталинска область) турбина хэдэг дархашуул Цимлянска гидроузелай плотинын газар бэлэдхэхэ земснарядта шухала ехэ диаметртэй хоёр мянга гаран метр сорго бүтээжэ үгөө. Тэдэнэй бүхы продукцинь болзорһоо нэгэ һараар урид эльгээгдээ.

* * *

Уральска хүдэлмэришэд агуухэ барилгын захилнуудые дүүргэхын тула шэн зоригтойгоор ажаллана. Златоустовско заводой станок бүтээгшэд Волга дээрэхи гидроэлектростанцинуудай, Главна Туркменскэ ба Волго-Донской каналнуудай мастерскойнуудые зэбсэглэхын тула мүлилгын ба харуулдалгын станогуудые хэжэ үгэнэ. Сталинска барилгануудта шухала олон станогууд болзорһоо урид хабсаргагдажа эльгээгдээ.

* * *

Пятигорско загаһа барилгын заводой хүдэлмэрилэгшэд «Пятигорск—коммунизмын агуухэ барилганнуудта» гэһэн лозунгтойгоор Волго-Донской каналай барилгада бензинэй автоцистернэнүүдые эльгээгээ.

(ТАСС).

ЭРТЫН СИЛОС—ЭРХИМ ТЭЖЭЭЛНҮҮДЭЙ НЭГЭН

Эртын залуу ногооһоо даргадаһан силос малай эгээн үнэтэ тэжээлнүүдэй нэгэн болоно. Малдаа һайн шанартай силос эдюулдэг фермэнүүдтэ малай ашаг шэмэ жэлһээ жэлдэ ургадаг. Һайнаар бэлэдхэгдэһэн силос протеин ба витаминайнгаа хэмжээгээр, тэжээлэйнгээ шанараар бэлшээриин ногооһоо дутуугүй юм. Силос дарахын тула июнь һарада сабшагдаһан залуу ногоон хадаа белок ба үнэтэ углеводуудаар баян, мүн тэрэшэлэн тон ехэ витаминтай байдаг. Белок ба витамин ехэтэй тэжээл эдюулхэдэ, үнеэд һүтэй болодог. Ногоон тэжээл, тэрэ тоодо силос хадаа белогууд ба углеводуудайнгаа талаар зарим концентрадуудһаа дутуугүй, ажамидаралда шухала хэрэгтэй минеральна бодосуудай ба витаминуудай талаар концентрадуудһаа һурэггүй һайн байна. Ногоон тэжээл, илангаяа силос үнеэдтэ ехээр эдюулхэдэ һүниинь витамин элбэгтэй болодог, һүнэйнь тоһолиг дээшэлдэг юм. Тиимэһээ үбэлжэлгын үедэ малдаа һайн шанартай үбһэ ба эртын силос эдюулхэдэ һүнһөөнь ехэ тоһон абтадаг байна.

Һайнаар даргадаһан силос хэдэн жэлэй турша соо тэжээлэйнгээ шанарые гээдэггүй. Энэ хадаа тус үнэтэ тэжээлэй страховой запас байгуулха арга боломжо олгоно. Зарим ногооe тэрэ зандаһь бэшэ, харин силос болгожо эдюулхэдэ мал ехэ дуратайгаар эдидэг. Иимэ ногоонуудай тоодо элдэб осоконууд, ожорһон, гашуун үрмэдэһэн, хартаабхын эшэ болон бусад ороно. Тиимэһээ, малай организмын бэлэхэнээр болбосоруулха углеводууд ба үнэтэ белогуудтай силос эгээл һайн гэжэ тоологдодог. Эртэ сабшагдаһан ногоон барандаа шахуу иимэ шанартай байдаг юм. Залуу ногоогоор даргадаһан силос хадаа үндэр ашагта үнеэдэй тэжээлэй рационой 40 процентые хангажа шадаха байна.

Силос даралга хадаа ехэ ба шухала хэрэг мүн. Байгша онһоо силос даралгын культурые дээшэлүүлхэ зорилго табигдана. Мүнөө энэ үнэтэ тэжээл бэлэдхэлгын саг ерэбэ. Тиимэһээ сабшагдаһан ногооe тэрэ үдэртэнь хэршэжэ, һайнаар түхеэрэгдэһэн силосэй нүхэнүүдтэ болон бусад түхеэрэлгэнүүдтэ дарахын тула бүхы арга хүсэеэ элсүүлхэ хэрэгтэй. Силос дарахын тула ногоонуудые 1—2 сантиметрһээ ута бэшээр заабол хэршэхэ ёһотой юм. Томоор хэршэгдэһэн ногооной шүүһэниинь тон удаанаар гарадаг гэжэ дүй дүршэл харуулна. Өөрынгөө составта сахартай байдаг ногооной шүүһэнэй багаар гараха бүри силос багаар эһэдэг байна. Тэрэшэлэн томоор хэршэгдэһэн ногоон түргэн нигтардаггүй, удаанаар һуудаг юм.

Силос даралгын зүб технологи ба силосэ түхеэрэлгэнүүдэй үндэр шанартай байхада силос һайнаар даргададаг. Хэршэгдэһэн ногооe силоснэ түхеэрэлгэнүүдтэ таһалдуулангүй, нэгэ жэгдээр хэхэ ёһотой. Нэгэ үдэр даргадажа, нигтаруулагдаһан силос заабол 2,5 метрһээ доошо бэшэ зузаантай болоһон байха ёһотой. Силоснэ траншейнүүд ба нүхэнүүдтэ силос даралгые нэгэ үдэр соо, башнинуудта— 2 — 4 үдэр соо дүүргэхэ хэрэгтэй. Силос даргадаха ногооe наранда дан ехээр халаажа болохогүй. Халаһан ногоон өөрынгөө тэжээлэй шанарые гээжэ, муугаар даргададаг байна.

Халаахай, лебеда, помидорой эшэ мэтын сахар багатай зүйлнүүдые хүдөөгэй ногоонтой, ожорһонтой болон бусад ногоонуудтай холижо дараха хэрэгтэй. Хартаабхын ногоон эшэ силосовалхадаа шэгнүүрэйнь 20—25 процент соломын хэршэдэһэ гү, али михиинэ нэмэхэ шухала.

Силос хадаа малай ашаг шэмые дээшэлүүлгын ба шанарыень һайжаруулгын найдамтай услови мүн. Байгша ондо республикын колхоз бүхэн һайн шанартай силос дараха тухай түсэбөө эрхэбэшэ дүүргэхэ ябадал туйлаха ёһотой. Аймагуудай хүдөө ажахын таһагуудай ба МТС-үүдэй мэргэжэлтэд энэ хүдэлмэрие толгойлжо, колхоз бүхэнэй һайн шанартай, эртын силос дарахадань туһалха зорилготой.

С. Старков, зоотехник.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Коммунистнууд түрүү зэргэдэ ябана

Хэжэнгын аймагай томодхоглоһон Сталинай нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артелиин партийна организаци (парторганизациин секретарь нүхэр Ш. Гомбоев) хабарай полевой хүдэлмэриие хаһа соонь, амжалтатайгаар дүүргэхын тулада үшөө тарилгын эхилээдүй байхада хэдэн хэмжээ-ябуулгануудые хараалһан байха юм. Дүй дүршэл ехэтэй агитаторнууд тарилгын шухала шухала участогуудта хубаарилагдан табигдаһан байна. 50 коммунистнуудай 16-ниинь мүнөө үедэ тарилга дээрэ шиидхэхы хүдэлмэри хэнэ. Эдэ коммунистнууд нэгэ группа болгогдонхой.

«Родина» гэжэ хоёр радиоприёмнигууд 1-дэхи ба 2-дохи бригадын улаан булан соо табигданхай. Элэнлэ хэрэгтэй литература, газетэ, журнал, шатар, даам бии. Хабарай тарилгын үе соо 5 ханын газетэ, 12 «дайшалхы хуудаһан» агитаторнууд-коммунистнуудай хүсөөр гаргагдаһан байха юм. Эрхим агитаторнууд-коммунистнууд Ш. Цыванов, Б. Жамьянова, Ж. Дугаров, Ц. Доржиев ба бусад дайнай хойто тээхи сталинска табанжэлэй дүүргэлтын дүнгүүд тухай, коммунизмын агуу ехэ барилганууд тухай, Корея дэхи событинууд тухай, баян ургаса туйлаха тушаа колхозничуудай зорилгонууд тухай хөөрэлдөөнүүдые тарилгашадай дунда үнгэргэдэг.

Хабарай полевой хүдэлмэриин ябаса тухай асуудал коммунистнуудай суглаан дээрэ зүбшэн хэлсэгдэлэг ба энэ асуудалаар зохихо хэмжээн абталаг. Жэшээлбэл, һаяхан үнгэргэһэн партийна суглаан дээрэ хабарай тарилгын үедэ коммунистнуудай үүргэ, ниитэ-политическэ хүдэлмэриие шангадхаха тухай асуудалнууд зүбшэн хэлсэгдээ. Мүн тарилгын үедэ комсомолецуудай зорилго гэһэн асуудал хэлсэгдэһэн байна.

Хабарай тарилгын түрүүшын үдэрнүүдтэ агротехникые эбдэһэн баримтануудые гаргаһан гээгдэнги участогуудта тусхай анхарал хандуулагдадаг, тэндэ коммунистнууд ба агитаторнууд эльгээгдэдэг байгаа. Жэшээлхэдэ, нүхэр Цывановые парторганизаци хоёрдохи бригадада эльгээгээ. Тэрэнэй ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулһанай ашаар дутуунууд усадхагдаһан ба тэндэхи тракторна бригада МТС соогоо 1-дэхи һуури эзэлһэн байна.

Бичурын колхозничуудай үүсхэлээр, шанар һайнтайгаар түргэн темпээр тарилга хэхын түлөө социалистическэ мүрысөөн колхозничуудай ба трактористнуудай дунда үргэнөөр дэлгэрээ. Социалистическэ мүрысөөнэй түрүү зэргэдэ коммунистнууд ябана. Тус колхоз гектар бүриһөө дунда зэргээр 13 центнер ургаса хуряаха уялга абаа.

Колхозой правлени ба партийна организаци табан хоног бүридэ хүдэлмэриин дүнгүүдые гаргаад, илагшадта дамжуулгын Улаан туг барюулдаг. Стахановскаар ажалладаг түрүү механизаторнуудай ба колхозничуудай нэрэнүүдые Хүндэлэлэй доскада бэшэлэг. Һүүлэй табан хоногой дүнгүүдэй ёһоор трактористнууд Ч. Дондоковой, Г. Гашиновай, Батоцыреновэй, сеяльщигүүд Ринчинов, Будабазаров ба бусадай нэрэнүүд доскада бэшэгдээ. Энэ колхоз 12 хоногой туршада эртын ороһото культурануудай тарилгые дүүргээ һэн. Мүнөө оройн ороһото ба бусад культурануудай тарилга нилээд амжалтатайгаар хэжэ байна.

Игэжэ энэ колхозой коммунистнууд хабарай тарилгын үедэ бүхы участогууд дээрэ түрүү үүргэ дүүргэжэ, бусадта жэшээ харуулжа ябана.

А. Жамбалдоржиев.

Һонирхолтой лекцинүүд

ВКП(б)-гэй обкомой пропагандистска группа май һара соо Хориин аймаг гаража, колхозуудай полевой стануд ба малажалай фермэнүүд дээгүүр олон лекцинүүдые уншаа. Жэшээнь, научна ба политическэ эрдэм дэлгэрүүлхэ Бүхэсоюзна обществын Бурят-Монголдохи отделениин харюусалгата секретарь нүхэр Б. Митупов Калининай нэрэмжэтэ, «Победа» колхозуудаар, Курбын, Хориин леспромхозуудай участогуудаар ябажа, «Уласхоорондын байдал тухай», «Коммунизмын агуу ехэ барилганууд тухай», «Дайнай хойто тээхи сталинска табанжэлые дүүргэлгын дүнгүүд» гэһэн темэнүүдээр лекцинүүдые уншаа. Мүн ВКП(б)-гэй обкомой инструктор нүхэр Костеев нимэ темэнүүдээр лекцинүүдые Ждановай нэрэмжэтэ, «III Интернационал» ба бусад колхозуудта уншаһан байна.

Колхозничууд ба модо бэлэдхэгшэд тэдэнэй уншаһан лекцинүүдые ехэ һонирхон шагнаһан байна. Тэдэнэр лекторнуудһээ олон асуудалнуудые асуугаа.

Гадна, нүхэд Митупов, Костеев гэгшэд ажалшадай дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэри һайжаруулха хэрэгтэнь партийна эхин организацинуудта ехэхэн туһа хүргөө.

Д. Санжимитыпов.
(манай корр.).

Үбһэ хуряалгые түгэс бэлэдхэлтэйгээр угтая!

★

Сабшалан һайжаруулгые муугаар ябуулна

Тэжээлэй база хадаа ниитын малажалые хүгжөөхэ гол шухала услови мүн. Гэбэшье, Яруунын аймагай «Улаан Туя» колхоз энэ шухала хүдэлмэриие үргэнөөр ябуулха дүүрэн аргатай аад, мүнөө хүрэтэр мүртэй юумэ хээдүй байһаар.

Энэ колхоздо сабшалан һайжаруулха хүдэлмэриин тон муугаар эмхидхэгдэһэн дээрэһээ хабарай сагта хараалагдаһан агротехническэ гол хүдэлмэринүүдэй нэгэниинье дүүргэгдээгүй. Колхоз сабшалан дээрэ 8400 тэргэ шэбхэ шэрэжэ тарааха түсэбөө оройдоо 59 процент дүүргэжэ, 5000 тэргэ шэрээ. Теэд, энээнэйнь ехэнхинь хүсэд тараагдаагүй, малай гүүртэнүүдэй шадархи талмайнуудаар хэбтэһээр. 90 га газарта үтэг хэхын орондо оройл 50 га дээрэ хэһэн, һайрамай уһаар миил 450 гектар сабшалан уһалһан байна. Гадна 2500 га сабшалан модо шулуунһаа сэбэрлэхын орондо миил 200 га сэбэрлэһэн байна.

Колхоз тэжээл бэлэдхэхэ тусгаар бригада 25 гэшүүдтэйгээр эмхидхээд, тэрээндэ унаа зэбсэг, газар даалгажа үгөө. Теэд энэ бригадынь нэгэшье гэшүүн мүнөө хүрэтэр ямаршье хүдэлмэри хээдүй, бригадада оруулхаар хараалһан хүнүүдынь эндэ тэндэ, ондоо ажалда ябаһаар зандаа. Колхозой правлени, тэрэнэй түрүүлэгшэ нүхэр Бадмаев ба парторганизаци тэжээлэй культуранууд, корнеплодууд болон ногоонуудые тариха гүрэнэй түсэбые дүүргэхэ талаар шанга хэмжээ абаадүй. Силосно культурын хүрэнгэ мүнөө хүрэтэр асарагдаадүй, энээниие тариха хүдэлмэриин болзор үнгэрхөө байна.

Гадна, тус колхоз үбһэнэй машинануудай заһабарилгые унжагайруулна. 15 морин сенокосилкын миил хоёрынь, 20 морин тармуурай баһал хоёрынь заһабарилагдаһан байна. Бэшэшье зэр зэбсэгүүд муугаар бэлэдхэгдэнэ, нэгэшье силосно нүхэн сэбэрлэгдээдүй.

Правлениин түрүүлэгшэ нүхэр Бадмаев, партийна эхин организациин секретарь нүхэр Гончиков үнгэргэшэ жэлнүүдэй малай үбэлжэлгын бэрхэшээлнүүдһээ тобшолол хэжэ, зохихо хэмжээнүүдые абанагүй.

Ерэхэ жэлдэ ниитын малажалда хүрэхөөр үбһэ тэжээлэй база байгуулхын тула зохихо оролдолго гаргажа, энэ хүдэлмэриие эртээнһээ шангадхаха саг тулаа.

Б. Аюров.

★ ★

Д. ЦЫДЫПОВА

ҺААЛИШАН

Мүнгэн солбон гаража,
Мүшэтэ тэнгэри сайраба.
Һаалиша эхэнэр эртэлжэ,
Хашаан тээшээ яараба.
Тэбхэр зузаан уусатай,
Тэгшэ ута бэетэй
Шэлэмэ дэлэнтэй үнеэдээ
Шэртэн хаража баясана.
Шэнэхэн шэрэтэй бортоголоо
Шэмэтэйхэн һүсынь һаана.
Хөөһэтэмэ сагаан зөөхэйе
Хүнэгөөр дүүрэн билтаруулжа,
Амтан шара тоһые
Амһартаар халяан хуряана.
Хөөрхэн нарай тугалнуудаа
Хэшэг тарганаар тэнжээжэ,
Хотогор баян дайдадаа
Хоймор хотойлгон бэлшээнэ.
Олон һүрэг малнуудаа
Улам олоор үдхэжэ,
Эхэ нютагаа баяжуулна,
Эрхимүүдэй мэгэн гүүлэнэ.

Сабшалан һайжаруулгые тооногүй

Үбһэ тэжээлэй база байгуулхын тулада сабшалан ба бэлшээриие зүбөөр ашаглан үтэгжүүлхэ, ниитын малажалые улам хүгжөөхэ найдамтай үндэһэ һуури байгуулха ябадал хадаа мүнөөдэрэй эгээл шухала зорилго мүн. Гэбэшье, Мухаршэбэрэй аймагай колхозууд энэ хүдэлмэриие өөдтэйгөөр ябуулнагүй.

Аймагай колхозуудта тэжээл бэлэдхэлэй бригаданууд эмхидхэгдэбэшье, тэдэнь колхозничуудай хамтын суглаанууд дээрэ баталагдаагүй, олон колхозуудай иимэ бригаданууд хүдэлмэреэ мүнөө хүрэтэр мүртэйгөөр эхилээдүй байһаар. Жэшээнь, Октябриин сомоной «Үнэн» колхоз үбэлжэлгын үе соо үбһэ тэжээлээр дутаһан дээрэһээ хэдэн зуугаад малнуудаа гарзалуулһан байха юм. Энэ жэлэйнгээ үбэлжэлгын бэрхэшээлтэй байдалһаа тобшолол хээгүй байна. Тэжээл бэлэдхэлэй бригада эмхидхэлгэдэ колхозой правлениин ёһо тэдыгээр хандаһан дээрэһээ энэ бригада хүдэлмэреэ эхилээдүй, зарим колхозничуудынь тэжээл бэлэдхэлэй бригададашье ороһоноо мэдээгүй байһаар. Тэрэшэлэн тус бригадада мүнөө хүрэтэр мори унаа ба хэрэгтэй зэр зэмсэгүүд тушаажа үгтөөдүй.

Мүн Суулгын сомоной Молотовой, Андреевэй нэрэмжэтэ колхозууд сабшалангайнгаа газарнуудые зүбөөр ашаглабал, үбһэ тэжээл ехээр бэлэдхэхэ аргатай. Эдэ колхозууд уһалууриин системэтэй, сабшалангай газараар ехэ. Теэд, эндэ ногооной үндэр ургаса ургуулхын түлөө ямаршье хүдэлмэри эмхидхэгдээдүй, нэгэшье ашаа наг шэбхэ сабшалангай газар дээрэ гаргагдаадүй, уһалууриин һубаг канавануд заһабарилагдаадүй байһаар. Тиихэдэ тус колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд нүхэд Ширапнимбуев, Аюшеев гэгшэд энэ шухала хүдэлмэриие һүүлшын ээлжээндэ орхёод байна.

Сабшалан дээгүүр малаа хожом болотор адуулһан дээрэһээ үбһэ хуряалгын болзор хойшолуулагдадаг, үбһэнэй ургасын валовой суглуулбари доошоллог гэжэ хэндэшье мэдээжэ. Гэбэшье, аймагай олохон колхозууд, тэдэнэй тоодо Сутайн сомоной Сталинай, Молотовой нэрэмжэтэ, Зандинай сомоной «Комсомол» ба бусад колхозууд алуу малнуудаа мүнөө хүрэтэр сабшалангайнгаа газарнууд дээрэ адуулжа байна.

Харашэбэрэй сельсоведэй «Победа», Сутайн сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхозуул сабшалангай газарнуудай намаг хатааха, бургааһануудһаань сэбэрлэхэ гэжэ ехэ хэмжээнэй хүдэлмэри жэлһээ жэлдэ хараалдаг. Теэд эдэ колхозуудай правлениин түрүүлэгшэнэр нүхэд Евсеев Цыдыпов гэгшэдэй энэ асуудалда хайша хэрэгээр хандадаг дээрэһээ тэдэ түсэбүүдынь сааһан дээрээ үлэшэдэг байна. Нёдондо жэлдэ Сталинай нэрэмжэтэ колхоз 150 гектарта сабшаһан үбһэеэ хуряангүй, мүр дээрэнь хосорооһон байгаа. Тэрэшэлэн «Победа» колхоз 30 гаран гектарта сабшаглаһан үбһөө хуряангүй малда гэшхүүлээ һэн.

Эдэ бүхы харюусалгагүй ябадалнуудһаа шалтагаалжа үбһэ ногооной үндэр ургаса хуряахын түлөө тэмсэл Мухаршэбэрэй аймагай колхозуудта тон хангалтагүйгөөр ябуулагдажа байна. Аймагай колхозуудай нэгэниинье сабшалангай мелиоративна хүдэлмэринүүдэй түсэбые дүүргэнэгүй, наг шэбхэ сабшалан дээрээ гарганагүй, үтэг хэнэгүй, мүн сабшалангай тон бага талмай модо шулуунһаа сэбэрлэгдэһэн байха юм.

Энэ хүдэлмэри эмхидхэхэ талаар хүдөө ажахын таһагай мелиораторай ба агроном-кормовигай хэхэ хүдэлмэри угаа ехэ. Гэбэшье, тус таһагай агроном-кормовик О. И. Козичкина хэхэ хүдэлмэреэшье, колхозуудай бодото байдалыешье мэдэлэггүй, колхозуудта ябажа, луговодуудай хүдэлмэри һайнаар эмхидхэхын оронло, харин кабинет соогоо хороод һуудаг байна. Сабшалан һайжаруулга ажалые О. И. Козичкинагай орхижорхёол байхалань, аймагай хүдөө ажахын таһаг, тэрэниие даагшань Б. Дамбаев ямаршье хэмжээ абанагүй.

Ниитын малажалда бардам хүрэхэ үбһэ тэжээлэй база байгуулхын түлөө ёһотойгоор тэмсэхэ саг тулаа.

Б. Дымбрылов.

★

Эмхидхэлэйшье хүдэлмэри эхилээдүй

ХОРИ. (Телефоноор абтаба). «Республикын колхозуудта набшаһата тэжээл бэлэдхэхэ ба эртын силос дараха тухай» БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВКП(б)-гэй обкомой бюрогой тогтоол гаранһаар хэды хоног үнгэржэ байна. Аймагай партийна, советскэ, хүдөө ажахын органууд энэ тогтоол бэелүүлхын тула эрид хэмжээнүүдые түргэнөөр абажа, аймагай колхозуудта набшаһата тэжээл бэлэдхэлгые ба эртын силос даралгые дары эхилхэ ёһотой байгаа. Теэд Хоридо энэ талаар бүри эмхидхэлэйшье хүдэлмэри эхилээдүй.

Аймагай хүдөө ажахын таһаг, тэрэниие даагша нүхэр Афанасьев энэ хүдэлмэриие эхилхэ гэжэ ... нагүй. «Ногоон гараагүй, ... һая набшалжа байна ха юм» ... нүхэр Афанасьев энэ хүдэлмэриин графигшье зохёогоодүй байһаар. Тиихэдэ силос дарахын тулада ... лэдхэлэй ехэ хүдэлмэри хэрэгтэй байһаниинь мэдээжэ. Теэд энэшье хүдэлмэри хэгдэжэ эхилээдүй.

Мүн аймагай колхозуудта үбһэ хуряалгын бэлэдхэл үргэнөөр ябуулагдаха ёһогой байгаа. Үбһэ хуряалгын машинануудые заһабарилха графигые хүдөө ажахын таһаг үни хада колхозуудта үгэһэн байна. Энэ графигай ёһоор аймагай колхозууд май соо бүхы машинануудаа заһабарилжа дүүргэхэ ёһотой байгаа. Теэд, мүнөө хэгдэһэн юумэн тон бага.

Аймагай колхозууд 185 сенокосилка, 187 морин тармуур заһабарилха түсэбтэй аал, 57 сенокосилка ба 72 морин тармуур заһабарилһан байна. Энэ хүдэлмэриие шамдуулхын тула нүхэр Афанасьев ямаршье хэмжээ абаагүй, колхозуудай хүтэлбэрилэгшэдтэ ... шанга эрилтэ хээгүй байха юм.

Дээдэ Курбын сомоной Калининай нэрэмжэтэ томодхогдоһон колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Гу... нов) нилээд ехэ үбһэ бэлэдхэхэ түсэбтэй. Гэбэшье бэлэдхэлэй хүдэлмэриие тон мууса ябуулна. ... сенокосилкынь миин 6-ниинь, ... морин тармуурнуудайнь 6-ниинь заһабарилагданхай. Үбһэ хуряалгын бэлэдхэлэй бусад хүдэлмэри ор... доо ябуулагданагүй. Тиихэдэ, ... хы малнуудаа майн 25-һаа эхилжэ сабшалангай газар дээрэһээ зөөлгэхэ ёһотой аад, колхозой ... хы малнуудынь мүнөө хүрэтэр сабшалан дээрээ бэлшэһээр. Аймагай олон колхозууд малаа сабшалан дээрэһээ зөөлгөөдүй.

Б. Шаралдаев,
манай корр.

ПАРТИЙНА ТЕМЭДЭ

КОЛХОЗНО ПАРТОРГАНИЗАЦИИН СЕКРЕТАРИИН ХҮДЭЛМЭРИИН МЕТОД ТУХАЙ

Тарбагатайн аймагай Десятниковска сельсоведэй «Политотдел» ба Сталинай нэрэмжэтэ колхозууд үнгэрэгшэ жэлэй һүүл багаар нэгэдэжэ, Сталинай нэрэмжэтэ томодхоглоһон колхоз болоо һэн. Энээнтэй нэгэн хамта мүн эдэ колхозуудай партийна эхин организацинууд нэгэдэһэн байна. Шэнээр байгуулагдаһан партийна эхин организаци 26 коммунистнуудһаа бүридэнэ. Тэрэ организациин партийна бюродо табан коммунистнууд һунгагдаһан ба колхозой клубые даагша нүхэр Пискунов секретаряар һунгагдаһан байха юм.

Колхозуудай томодхоглоһоной зэстэ партийно-политическэ хүдэлмэри һайжарха ёһотой байгаа. Юуб гэхэдэ, колхозуудай томодхоглоходо партийна организацинь коммунистнуудаар олон, хүсэ ехэтэй болоһон байна. Тиимэһээ партийна организаци колхозно үйлэдбэриин бүхы һалбаринуудта нүлөөлжэ, өөрыгөө тойруулан партийнабэшэ эдэбхитэдые нигтаар жагсаажа, урдаа табигдажа байһан ехэ ба шухала зорилгонуудые дайшалхы ёһоор дүүргэжэ шадаха зэргэтэй байгаа.

Томодхоглоһон колхозой партийна организаци колхозуудай томодхогдоогүй байхада байһан хоёр партийна организацида орходоо муугаар хүдэлмэрилнэ гэхын аргагүй, харин томодхоглоһон колхозой үйлэдбэриин ба ниитын ажабайдалда тэрэнэй үүргэ дээшэлһэн байна. Гэхэ зуура, тус партийна организациин хүдэлмэриие шэнжэлэн үзэхэдэ тэрэнэй ажал-ябуулгада дутагдалнууд ехэ бии байна.

Партийна организаци хадаа колхозно ажабайдалай шухала асуудалнуудые нэгэнтэбэшэ алгасан гарадаг байха юм. Жэшээлхэдэ, колхоздо малай үбэлжэлгэ муугаар эмхидхэгдэһэн, хэдэн һарын турша соо фермэнүүдынь хүдэлмэрилэгшэдөөр дутамаг, тэдэниие даагшад олон дахин һэлгэгдэдэг байгаа. Эдэ баримтануудые партийна организаци анхаралдаа абангүй гараһан байха юм. Таряанажалай бригадануудта ажалые эмхидхэлгэдэ ехэнүүд дутуунуудай бии байжа, артелиин үйлэдбэриин бүхы ябуулгада һаад түбэг ушаруулдаг байбашье, тэдээндэ партийна организаци анхаралаа табидаггүй байгаа. Тобшоор хэлэхэдэ, партийна организаци хадаа колхозоо эмхидхэлэй-ажахын талаарнь бэхижүүлхэ хэрэгтэ хүтэлбэрилхы ба эмхидхэхы үүргэеэ үшөө һулаар дүүргэнэ.

Партийна организацида ниитэ-политическэ хүдэлмэри һайнаар табигдаа гэхээр бэшэ. Агитаторнуудынь өөһэдтөө даалгагдаһан участогуудта үсөөн ябана. Таряанажалай ба тракторна бригадануудта политическэ хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэлгэ гү, али газетэ уншалга үсөөн хэгдэнэ. Һая болотор ханын газетэнүүд ба «дайшалхы хуудаһанууд» гаргагдадаггүй байгаа. Колхозой 2 клубай нэгэниинь хүдэлмэрилнэгүй.

Эдэ бүгэдэ партийна организациин хүдэлмэриин горьтойнууд дутуунуудынь болоно. Эдэ дутуунуудые юугээр тайлбарилжа болохоб?

Дутуунуудай гол шалтагаануудай нэгэниинь гэхэдэ, партийна организациин секретарь нүхэр Пискуновой хүдэлмэриин буруу метод болоно. Партийна организациин секретарь нүхэр Пискунов хамаг юумые өөрөө бүтээхэ гэжэ оролдодог, коммунистнуудаа хүдэлмэридэ бултыень эдэбхитэйгээр хабаадуулжа, тэдэндэ даалгабари үгэхын оронло, олон юумэ өөртөө даажа абадаг байха юм. Теэд, тэрэнэй гансааран хамаг юумые бултыень үрдин хэжэ шадахагүй байһаниинь мэдээжэ. Юуб гэхэдэ, тэрэ гансаараа организациин үүргэ дүүргэжэ шадахагүй байна. Секретариин хүдэлмэриин буруу метод дээрэһээ партийна организациин ажал-ябуулга бүхы дээрээ һуларна.

Хүдэлмэриин методэй нимэ дутуунууд партийна эхин организацинуудай бусад секретарьнуудай, плангаяа залуу, партийна хүдэлмэриин дүй дүршэл багатай секретарьнуудай хүдэлмэридэ үсөөн бэшэ үзэгдэнэ. Тиимэһээ эдэ дутуунуудые гүнзэгыгөөр элирхэйлхэ шухала байна.

* * *

Партийна организациин секретарь болбол эмхидхэгшэ мүн. Тэрэ хадаа партийна шиидхэбэринүүдэй гүйсэдхэлые, партийна хүдэлмэриие эмхидхэхэ үүргэтэй. Зүгөөр эмхидхэгшын үүргэ дүүргэхын тулада нэн түрүүн шухала хүдэлмэринүүдые бэелүүлгэдэ шадаал һаа олон хүниие хабаадуулха, тэдэнэй хоорондо хүдэлмэриие зүбөөр хубаарилжа шадаха шадабаритай байха ёһотой.

Партийна организациин секретарь болбол юрын эмхидхэгшэ бэшэ юм. Тэрэ хадаа коммунистнуудай үдэр бүриин ажал-ябуулгые залан ударидаха, партийна суглаануудай хоорондохи үелэ партийна организациин хүдэлмэриие хүтэлбэрилхэ үүргэтэй политическэ хүтэлбэрилэгшэ мүн.

Партийна эхин организацинууд манай партиин үндэһэ һуури болодог байна. Хаанашье—предприятида, МТС-тэ, колхозло — байгуулагдаһан партийна эхин организаци хадаа тус участок дээрээ партийна түлөөлэгшэ болон ажаллажа, тэндээ партийно-политическэ олон янзын хүдэлмэри ябуулдаг байна.

Партийна эхин организаци хадаа эдэбхи үүсхэлтэй, дайшалхы коллектив мүн. Партийна организациин дура зоригынь, хэрэг ябуулгань сдинэ байдаг, коммунистнууд нигта жагсанхай ба партиин хэрэгтэ үнэн сэхэ, үргэн ниитэ ажалшадтай таһаршагүй холбоотой байдаг. Тиимэһээ партийна организаци хүсэтэй байдаг. Коммунистнууд хадаа нэн түрүүн партийна эхин организацида, партиин политикые бэелүүлхэ практическа хүдэлмэри дээрэ коммунистическэ хүмүүжэл ба большевистскэ хатуужал олодог. Коммунистнуудай эдэбхи, үүсхэлэй шууд ургалга партийна организацинуудай урдаа табигдажа байһан зорилгонуудые амжалтатайгаар дүүргэхэ зайлашагүй услови болоно.

Тиимэһээ партийна организациин секретарь коммунистнуудай үүсхэл, эдэбхиие дээшэлүүлхые ходоо оролдожо байха зэргэтэй.

Коммунистнуудые хүмүүжүүлхэ, тэдэниие бултыень партийна ажабайдалда эдэбхитэйгээр хабаадуулха хэрэгтэ партийна суглаанууд ехэ удхашанартай. Партийна суглаан дээрэ коммунистнууд большевизмдэ, баримта ба событинуудые политическэ, партийна ёһоор хаража үзэхэ, партиин политикада зохилдуулан асуудалнуудые шиидхэхэ ябадалда һурадаг байна.

Зүгөөр, партийна суглаануудые большевистскэ хүмүүжүүлгын бодото һургуули болгохын тулада, тэдэндэ нариинаар бэлэдхэхэ хэрэгтэй. Гэбэл, коммунистнууд хадаа суглаанай болохо газар, саг ба хэлсэхэ зүйлнүүдые эртэнһээ мэдэхэ ёһотой. Мүн суглаан дээрэ хэлсэгдэхэ асуудалнуудые бэлэдхэхэдэ олон коммунистнууд хабаадалсаха зэргэтэй. Гадна, суглаан дээрэ шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлэлые зоримгойгоор дэлгэрүүлгэдэ туһалха зохид байдал тогтоохо шухала.

Сталинай нэрэмжэтэ колхозой партийна организацида партийна суглаанууд яһала олон, һарадаа дунда зэргээр хоёр дахин үнгэргэгдэнэ. Теэд, эдэ суглаануудынь заримдаа зохихо идейнэ хэмжээндэ үнгэрдэггүй байха юм. Элидхэлэй һүүлээр оройдоо 2—3 хүнэй үгэ хэлэдэг, асуудалые зүбшэн хэлсэлгэдэ жиирэй коммунистнуудай хабаададаггүй ушар ... үзэгдэнэ. Хэрбээ, суглаанай болохо ... хоһоо хэдэхэн час урид коммунистнуудта мэдээсэгдэдэг ба ... хараалдаа абабал, тэдэнэй эдэбхи багатай байдагынь гайхалтай ... шэ. Юуб гэхэдэ, коммунистнууд зүбшэн хэлсэглэхэ асуудалнуу... эртээнһээ бодожо, өөһэдынгөө ... радхалнуудые бэлэдхэжэ ур... гүй байна. Суглаан дээрэ зү... хэлсэгдэлэг асуудалаар олонх... парторганизациин секретарь ... али колхозой түрүүлэгшэ элид... хэдэг байха юм.

Энэ партийна организациин ... рим партийна суглаанууд ... колхозой правлениин хүдэлмэ... дутуунуудые жиирэй коммун... нууд шүүмжэлжэ үгэ хэлэдэг ... гаа. Гэбэшье, тэдэнэй шүүмж... ажаглалтанууд суглаанай то... соо бэшэгдэлэггүй, мүн тэр... парторганизациин бюрогой... секретариншье зүгһөө анхара... бигдалаггүй байгаа. Жиирэй ком... мунистнуудай шүүмжэлэлдэ ... хойрогоор хандалга хадаа комму... нистнуудай эдэбхиие бага болго... байна.

Энэ жэшээ хадаа партийна ... дэлмэридэ секретариин хүдэл... риин буруу методүүдэй ямар ... һаад ушаруулдагые эли тод... харуулна. Теэд иимэ баримта... бусад зарим секретарьнуудай ... дэлмэридэшье үзэгдэдэг ... юм.

Коммунистнуудые больше... скээр хүмүүжүүлхэ, тэдэнэй ... хиие хүгжөөхэ, партийна орг... циин бүхы хүдэлмэреэ амжал... тайгаар ябуулха хэрэгтэ парти... даалгабаринууд ехэ удхашанар...

КИНДИГИРСКЭ СЕЛЬСОВЕТ МҮРЫСӨӨНДЭ ТҮРҮҮЛБЭ

Бурят-Монголой АССР-эй Ми...стрнүүдэй Совет болбол ажал...дай депутадуудай сельскэ бо...н сомонуудай Соведүүдэй хоо...до 1951 оной нэгэдэхи квартал ...о дэлгэрһэн социалистическэ мү...сөөнэй дүнгүүдые хаража үзэбэ. ...ихэ зуураа, Хойто-Байгалай ...магай Киндигирскэ сельскэ Со...т (гүйсэдкомой түрүүлэгшэ ...хэр Новикова), Байкало-Куда...н аймагай Красноярска сельскэ ...вет (гүйсэдкомой түрүүлэгшэ ...хэр Вторушин) дурсагдаһан мү...сөөнэй условинуудые дүүргэхэ ...аар эрхим амжалтануудые туй...а гэжэ Министрнүүдэй Совет ...идэглээ.

...Ниитэ-эмхидхэлэй хүдэлмэриие ...ндигирскэ Совет зүбөөр табижа ...даһанайнгаа ашаар, тосхонойн... ...о ажахын ба культурын хүгжэл...э һайн показательнуудые туй...һан байна. Мяха тушаалгаар ...ртальна түсэбөө 200 процент, ...ргы барилгаар —150 процент, ...нгэн татабаряар—139 процент, ...лажалай байрада хэрэглэгдэхэ ...териалнуудые бэлэдхэлгээр — ...0 процент дүүргэһэн байна. ...лхозуудынь хабарай тарилгые ...йн бэлэдхэлтэйгээр үнгэргөө, ...гэшье толгой мал үхүүлэнгүй ...о оруулаа.

Һургуулиин наһанай үхибүүд ...рандаа һургуулида ябаһан бай... Медицинскэ болон культурно...гээрэлэй эмхи зургаануудай хү...лмэри һайнаар эмхидхэгдэнэ. ...ведэй сессинүүд, гүйсэдхэхэ комитедэй заседанинууд удаа дараа үнгэргэгдэжэ, тэрээн дээрэ ажахын ба культурна байгуулалтын шухала асуудалнууд зүбшэн хэлсэгдэдэг байха юм.

Мүн Красноярска сельсовет гүрэнэй даалгабаринуудые дүүргэхэ талаар һайн показательнуудые туйлаа. Тус сельсоведэй Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз хабарай тарилгые эрхим бэлэдхэлтэйгээр, агротехническэ богонихон болзор соо үнгэргөө. Тиихэдэ гүрэндөө мяха тушааха түсэб 164 процент, налог татабари суглуулха — 117 процент, эд товарай эрьесын —110,2 процент дүүргэгдэө. Энэ колхоз малай үбэлжэлгые һайнаар үнгэргөө, түлнүүдээ бүтэн бүринөөр түлжүүлжэ байна.

Һургуулиин наһанай үхибүүд барандаа һуралсалда хабаадуулагданхай. Мүн фельдшерскэ пунктда болон уншалгын байшангай хүдэлмэридэ зохихо услови байгуулагдаа.

Красноярска сельсоведэй гүйсэдком бүхы депутадуудаа болон эдэбхитэдээ Соведэйнтээ хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадуулна, эндэхи саг үргэлжын комиссинууд мүн лэ һайнаар хүдэлмэрилнэ.

Эдэ бүгэдые хараадаа абаад, БМАССР-эй Министрнүүдэй Совет нэрлэгдэһэн Соведүүдые һайнаар хүдэлмэрилөө, бүхэреспубликанска социалистическэ мүрысөөнэй условинуудые дүүргэхэ талаар эрхим показательнуудые туйлаа гэжэ тэмдэглэбэ.

Модо урадхуулагшадай ажалые зүбөөр эмхидхэхэ

Удэ, Курба, Худан болон бусад ...нуудаар модо урадхуулгын ...уун хүдэлмэриин эхилэнһээ ... хоёрдо хоног үнгэрөө. ...д, модо урадхуулга, тэрэниие ...ндаа гаргажа, хэрэглэгшэдтэ ... эльгээхэ график тон хангал...гүйгөөр дүүргэгдэжэ байна.

«Бурмонголлес» трестын томо... предприятинуудай нэгэн — ...хойн лесокомбинат үдэр бүри ... мянган кубометр барилгын мо... вагондо ашаалжа, хэрэглэг...тэ эльгээхэ даалгабаритай. ...Тэхэ зуура, үдэрэй 1200— ...0 кубометрһээ дээшэ бэшые ...ална. Энээнэй шалтагаанинь ...н гэхэдэ, модо ашаалдаг 18 ар...адуудайнь оройдоо 10-нинь ...дэлмэрилнэ. Уһаар ерэһэн мо...е татажа абагшадай ажалые ...гаар эмхидхэһэн дээрэһээнь, ...нэр ашаалагшадые модоор ...эр бүри хангажа шаданагүй. ...Жэшээнь, нүхэр Ф. Балаганс...н хүтэлбэрилдэг бригада нё...по жэлдэ халаан соогоо 500-... дээшэ кубометр модо вагондо ...алдаг байһан юм. Тээд, уһан... татагдаһан модоной халаан ...онь дүүрэн хүрэдэггүй дээрэһээ, ...өө 150—200 кубометр ашаал... Мүн нүхэр Пупышевай брига...нхид 2 транспортёроор үдэрэй ...00 кубометр модо ашаалха бай...н аад, мини 500—600-е ашаална. Тиин тус комбинат һүүлэй недели соо 42 мянган кубометр модо ашаалха графигтай байһан аад, оройдоо 7 мянгые ашаалаа.

Модо ашаалагшадай дунда ажалай жаяг заршам һула. Зарим хүдэлмэришэдынь халаан соо хэхэ хүдэлмэреэ һайн мэдэдэггүй байха юм. Социалистическэ мүрысөөн ёһо тэдэнэй эмхидхэгдэнхэй. Тэрэнэй дүн гаргагдажа, показателиин доскада бэшэгдэнэгүй. Эдэ дутагдалнуудые мэдэжэ байбашье, модо ашаалгын таһагай начальнигай уялгые дүүргэгшэ нүхэр Степанов ямаршье хэмжээ абанагүй.

Тиихэдэ, модо урадхуулгын тэндэхи участок (начальнигынь нүхэр Мироненко, техноругынь нүхэр Хомяков) үдэр бүри 8—10 мянган кубометр модо урадхуулхын орондо мини 2 мянган кубометр урадхуулна. Тиимэһээ, модо ашаалгые тус комбинат түрүүлэгшэ үдэрһөө эхилэн таһалдуулжа байна.

Модо урадхуулагшадай болон ашаалагшадай ажалые зүбөөр эмхидхэхэ, ажалай жаяг заршамые шангадхаха, социалистическэ мүрысөө үргэдхэхэ саг ерээ гэжэ комбинадай хүтэлбэрилэгшэд ойлгохо зэргэтэй.

П. Хантаев.

Воронежско область. Модо тарилгын Кантемировскэ станци энэ жэлдэ томодхогдоһон колхозуудта 12 сөөрэм барижа үгэхэ юм. Эдэниие барилгада механизмууд үргэнөөр хэрэглэгдэнэ. Тэндэ экскаваторнууд, бульдозернууд, скрепёрнууд болон бусад машинанууд хүдэлмэрилнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Кировэй нэрэмжэтэ колхоздо сөөрэм барилга.

(ТАСС-эй фотохронико).

„Бурят-Монголой үнэндэ“ бэшэһэнэй һүүлээр

„Хоёр ондоо жэшээ“

Иимэ гаршагтай статья манай газетын майн 15-най номерто толилогдоһон байгаа. Тус статья соо Кабанскын аймагай «Коммунизм», «Красное Знамя», Сталинай нэрэмжэтэ колхозуудта тарилгын хүдэлмэриин хангалтагүйгөөр ябуулагдажа байһан тухай хэлэгдэһэн юм.

Хэмжээ абахынь тулада тус статья Кабанскын аймсоведэй гүйсэдкомдо эльгээтдэһэн байгаа.

— Статья соо хэлэгдэһэн баримтанууд бултадаа тодороо. Аймсоведэй гүйсэдкомой зүгһөө эдэ колхозуудта эртын орооһото культурануудай тарилтые түргөөр дүүргэхын тулада хэмжээнүүд абтаа, — гэжэ аймсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшын орлогшо нүхэр Заиграев манай редакцида мэдээсэбэ.

Селькорнуудай материалнуудаар хэмжээ абтаба

Курумканай аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ томодхогдоһон колхозой бригада ба фермэнүүдтэ аймагай партийна, советскэ организацинуудай хүдэлмэрилэгшэд ерэжэ, элидхэл ба лекцинүүдые уншанагүй гэжэ манай селькор нүхэр Баторов мэдээсэһэн юм.

Селькорой бэшэг соо заагдаһан баримтануудые шалгажа, хэмжээ абахынь тулада ВКП(б)-гэй Курумканай айкомдо эльгээгдэһэн байна.

Баримтанууд зүб байжа, заагдаһан дутагдалнуудые усадхаха хэмжээнүүдэй абтаһан тухай мэдээн манай редакцида ерээ. Малшадай дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэри эмхидхэхэ тухай асуудал ВКП(б)-гэй айкомой бюро дээрэ зүбшэн хэлсэгдэжэ, колхознигуудай дунда ниитэ-политическэ, культурна хүдэлмэри һайжаруулха тодорхой хэмжээ-ябуулганууд хараалагдаа. Майн 15-да болоһон лекторнүүдэй зүблөөн дээрэ лекционно пропагандын байдал тухай асуудал хэлсэгдэжэ, лекторскэ группын хүдэлмэриин түсэб баталагдаһан байна. ВКП(б)-гэй айкомой хүдэлмэрилэгшэд апрель, май һаранууд соо тус колхозой малай фермэнүүд ба бригаданууд дээрэ политическэ элидхэл ба лекцинүүдые уншаһан байна.

* * *

Курбын леспромхозой ОРС-ын магазинуудта худалдаа наймаанай муугаар эмхидхэгдэнхэй, модошодто ерэһэн эд бараае ОРС-ын хүдэлмэрилэгшэд өөһэд хоорондоо хубаажа абана, танилнуудтаа үгэнэ гэжэ манай селькор редакцида мэдээсээ һэн.

Эдэ баримтануудые шалгаад, хэмжээ абахынь тулада тус бэшэг СССР-эй ой модоной промышленностиин БМАССР-тэхи УРС-ын начальник нүхэр Крюковто эльгээгдэһэн байгаа.

Манай редакцида мэдээсэһэнэйнь ёһоор, заагдаһан баримтанууд шалгалтаар тодороо. Советскэ худалдаа наймаанай журамые эбдэһэн ба модошодые үргэн хэрэглэлэй эд бараагаар хангажа шадаагүй дээрэһээнь ОРС-ын начальник Ивановто зэмэ тохогдоо. ОРС-ын худалдаа наймаанай хүдэлмэридэ ойрын саг соо зохистой гурим байгуулха талаар хэмжээнүүд абтаа.

* * *

Кяхта городой рыногые даагша Кузнецов наймаатай ерэһэн колхознигуудһаа юумэ худалдаһанайнь түлөө мүнгэ суглуулхадаа, үлүү ехээр абадаг байгаа. Энээн тухай манай селькор Бадмажапов редакцида мэдээсэһэн юм.

Энэ баримтые шалгаад, хэмжээ абахынь тулада тус бэшэг Кяхтын аймсоведэй гүйсэдкомдо эльгээгдэһэн байгаа.

—Хэлэгдэһэн баримта зүб байба. Рыногые даагша Кузнецов ажалһаа гаргагдаа,—гэжэ аймсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшын орлогшо нүхэр Гармаев манай редакцида мэдээсэбэ.

ҺУРАГШАДАЙ АМАРАЛТЫЕ ЭМХИТЭЙГЭЭР ҮНГЭРГЭЕ

Хүүгэдэй зунай амаралтые зүбөөр эмхидхэлгэ угаа ехэ удхашанартай. Пионерскэ лагерьнуудта, амаралтын площадкануудта городой һурагшад ба пионернүүд жэл ерэхэ бүри олоороо амарна. Үнгэрэгшэ жэлдэ амаралгын элдэб газарнуудта 8000 гаран хүүгэд амараа. Город шадар пионерскэ 14 лагерьнууд эмхидхэгдэжэ, 6400 пионернүүд ба һурагшад амараа.

1950 оной зун городтомнай һургуулинуудай ба гэр байшангай управленинүүдэй дэргэдэ пионерскэ лагерьнууд эгээл түрүүшынхеэ эмхидхэгдээ. Тиигэжэ городской түхэлэй пионерскэ 7 лагерьнууд ба хамтарһан 3 дружинанууд бүхэли зундаа хүдэлмэрилөө.

Теэд үнгэрэгшэ жэлдэ хүүгэдэй зунай амаралта хаа хаанагүй һайнаар эмхидхэгдэһэн байгаа гэжэ хэлэмээр бэшэ. Городой һурагшадай 70 гаран процентнь пионерскэ лагерьнуудта амараагүй юм. Илангаяа Пригородно районгдо хүүгэдэй амаралта муугаар эмхидхэгдээ һэн. Энэ районгдо 13 һургуули бии. Теэд, миин хоёр һургуулинуудайнь дэргэдэ городской түхэлэй лагерьнууд эмхидхэгдэһэншье һаа, хүдэлмэреэ һонирхолгүйгөөр үнгэргэдэг байгаа.

Город шадарайшье пионерскэ лагерьнуудай хүдэлмэридэ ехэхэн дутагдалнууд байшоо. Зарим лагерьнуудта хүмүүжүүлгын хүдэлмэри педагогическа үндэр хэмжээндэ үнгэргэгдэдэггүй байгаа. Олонхи комсомольско организацинууд эмхидхэлэй-ажахын асуудалда гол анхаралаа табяад, хүмүүжүүлгын хүдэлмэри һайжаруулхые оролдоогүй.

Эдэ дутагдалнуудһаа өөһэдтөө тобшолол хэжэ, мүнөө жэлдэ хүүгэдэй зунай амаралтые эмхитэй гуримтайгаар, һонирхолтойгоор ба сэнгэлиг хүхюугээр үнгэргэхэ ёһотойбди. Профсоюзна организацинуудтай, арадай гэгээрэлэй органуудтай хамта пионернүүдэй ба һурагшадай амаралтада эмхитэйгээр, саг болзор соонь бэлэдхэхэ гэжэ ВЛКСМ-эй ЦК-гэй VI пленум комсомольско организацинуудые уялгалһан байна.

Хүүгэдэй зунай амаралтада бэлэдхэл ябуулагдажа эхилэнхэй. 6900 хүүгэд город шадарай лагерьнуудта амарха юм. Пионерскэ лагерьнуудай гэр байрануудые заһабарилга ба түхеэрэлгэ эхилэнхэй. Лагерь бүхэндэ пионерскэ комнато, линейкэ, спортивна талмай, эдир натуралистнуудай участок түхеэрэгдэхэ. Тэрэшэлэн хүүгэдтэ зорюулагдаһан номууд, газетэ болон журналнууд, хүгжэмэй инструментнүүд, спортивна ба пионерскэ хэрэгсэлнүүд элбэгээр абаашагдаха юм.

Олон хүүгэд зунайнгаа амаралтые городто үнгэргэхэ байна. Тиимэһээнь городской түхэлэй лагерьнууд олоор эмхидхэгдэхэ юм. Городской, Пригородно районуудай олон һургуулинуудай, Железнодорожно районой паркын дэргэдэ пионерскэ лагерьнууд ба хамтарһан дружинанууд байгуулагдахань. Тэрэшэлэн ажаһуудалай томо байшангуудай управленинүүдэй дэргэдэ пионерскэ лагерьнууд, дружинанууд эмхидхэгдэхэнь. Городской пионерскэ лагерьнуудта кружогуудай хүдэлмэрилхэ комнатонууд, библиотечкэнүүд, спортивна ба нааданай талмайнууд, линейкэ түхеэрэгдэхэеэ байна. Пионерскэ лагерьнуудта, дружинануудта һургуулинуудай багшанар ба пионерскэ вожатанар ээлжээлэн нэгэ, нэгэ һарын туршада хүдэлмэрилхэ болонхой.

Амаралтынгаа үедэ һурагшад элдэб номуудые олоор уншадаг. Тиимэһээнь һургуулинуудай, профсоюзай, клубуудай библиотекэнүүд хүүгэдэй уншаха ёһотой номуудай список зохёожо, коллективнээр уншаха ба уншагшадай конференци дээрэ зүбшэн хэлсэхэ номуудые шэлэн оложо байна. Амаралтын үедэ литературна утреннигууд, вечернүүд, уншагшадай конференцинүүд олоор үнгэргэгдэхөөр хараалагданхай.

Түрэл хизаар соогоо экскурси, аяншалга ба походуудые хэхэдээ һурагшад һайнаар амардаг, хатуужадаг байна. Тиимэһээнь эдэ хэмжээ-ябуулганууд үргэнөөр хэрэглэгдэхэ юм. Һургуулинуудай, пионерскэ зарим хүдэлмэрилэгшэд хадаа ондоо городуудаар, областьнуудаар олон үдэрэй экскурси ба аяншалга хэхэдэ һурагшадта ехэ һонирхолтой, харин түрэл хизаар соогоо гү, али город шадараа нэгэ, хоёр хоногоор аяншалга хэхэдэ һонирхолгүй гэжэ дэмы бододог. Иимэ һанал тон буруу. Манай город шадарай ямаршье аймагуудаар, колхозуудаар, фермэнүүдээр, предприятинуудаар нэгэ үдэрэй поход, экскурси хэлгэ хадаа хүүгэдтэ ехэ һонирхолтой байхань, ехэ юумэ үгэхэнь лабтай. Пионерскэ лагерьнууд, дружинанууд иимэ походуудые, экскурсинуудые хэхэ зэргэтэй.

Хүүгэдэй зунай амаралтын кампанида бэлэдхэлгэдэ ба тэрэниие үнгэргэлгэдэ комсомольско организацинууд эдэбхитэйгээр хабаадаха уялгатай. Комсомольско организацинууд профсоюзна организацинуудтай, арадай гэгээрэлэй органуудтай нигта холбоо байгуулжа, нютагуудтахи пионерскэ лагерьнуудые болон хүүгэдэй амарха бусад газарнуудые һайн шанартайгаар, саг болзор соонь түхеэрэлсэхэ ёһотой. Тиихын тулада воскреснигүүдые эмхидхэжэ, лагерьнуудай гэр байрануудые заһабарилалсаха, территориень сэбэрлэлсэхэ, спортивна ба нааданай талмайнуудые байгуулха хэрэгтэй. Тэрэшэлэн амаралтын үедэ комсомольско организацинууд пионерскэ лагерьнуудай, дружинануудай хүдэлмэридэнь эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, тэдэнэй элдэб хэмжээ-ябуулгануудые үнгэргэхэ хэрэгтэнь бодото туһа хүргэхэ зэргэтэй. Тиигэжэ һурагшадай ба пионернүүдэй зунай амаралтые амжалтатайгаар үнгэргэе.

М. Золотарева, ВЛКСМ-эй Улан-Удын горкомой секретарь.

...Партийна даалгабаринууд хадаа ...үргэлжын ба саг зуурын бай... болохо юм. Коммунистнуудта ...алгабари үгэхэдөө, тэдэнэй ша...бариие ба бэлэдхэлые, мүн хэдэг ...элмэриень хараадаа абалсаха ...хала. Партийна даалгабариие ...үргэлгэ дээрэ коммунистнууд ...лгагдадаг, мүн тиихэ зуураа ...адаг, партийна хүдэлмэриин ...дүршэлтэй болодог байна.

Сталинай нэрэмжэтэ колхозой ...тийна организациин коммунист...удай хахадынь шахуу партийна ...лгабаригүй байба. Иимэ байда... ...шалтагааниие нүхэр Пискунов ...бариижа биранагүй, харин ...энхидээ хамаг юумые өөрөө хэ...ш...» гэжэ мэдүүлнэ.

...Ондоо коммунистнуудта дам ...лгажа болохогүй, харин партий... организациин секретариин ...рынь бэсэрээ дүүргэхэ ёһотой ...ганууд бии юм, энэнь: агитколлективые хүтэлбэрилгэ болоно. ...П(б)-гэй ЦК-гэй тогтоолой ...ор агитколлективэй хүтэлбэри...энь партийна организациин ...ретарь байха ёһотой. Энэ хадаа ...коллективэй хүдэлмэриие пар...на организациин бүхы ажал...ялгатай, тэрэнэй шиидхэдэг ...хын ба политическэ зорилго...тай нигта холбоотойгоор ...лхын тулада хэрэгтэй байна.

ВКП(б)-гэй ЦК-гэй заабариин ...ор, парторганизациин секретарь ...аа коммунистнуудай партий...бүридхэлые эрхилэлгын түлөө ...е сэхэ харюусадаг юм, тэ...хадаа ерэһэн ба ондоо тээшээ ...охо коммунистнуудые өөрөө бү...хэлдэ абадаг ба бүридхэлһөө ...адаг, коммунистнуудай бү...элэй мэдээнүүдэй хубилха... ...тэрээн тухай айкомдо, райком...мэдээсэдэг байна. Секретарь болбол партида орогшодой материалые бэлэдхэдэг ба партида орсохо нүхэр тухай партийна суглаан дээрэ элидхэдэг юм. Партийна бүхы документнүүдэй бүрин бүтэн байлгын түлөө секретарь харюусадаг.

Коммунистнуудһаа партийна гэшүүдэй түлбэриие секретарь өөрөө тушаажа абадаг байна.

Дээрэ дурсагдаһан бүхы уялгануудые секретарь болбол бусад коммунистнуудта дам даалгаха ёһогүй байна. Иимэ уялганууд тон үсөөн байһаниинь эли болоно бшуу. Теэд, партийна организациин ажал-ябуулгань тон ехэ ба коммунист бүхэнэй өөрынгөө хүсэ болон шадабариие гаргажа ажал олдохо байна.

Коммунистнуудта, тэдэнэй дүүргэжэ шадахаар партийна даалгабаринуудые үгэхэ хэрэгтэй. Дүүргэжэ шадахагүй гээд, залуу коммунистнуудта даалгабари үгэдэггүй партийна организацинууд тон буруу юумэ хэнэ гээшэ. Залуу коммунистнуудта түрүүшээр орёсбэшэ, багахануудаалгабаринуудые үгэхэ шухала. Тэдэнэр хадаа байн-байн дадажа, дүй дүршэлтэй болохо, ургаха байна.

Сталинай нэрэмжэтэ колхозой парторганизациин секретарь нүхэр Пискуновой хүдэлмэриин методэй баһа нэгэн горьтойхон дутуу гэхэдэ, партийна эхин организациин бюрогой үүргые тэрэ тоодоггүй байна.

ВКП(б)-гэй Уставай ёһоор, партиин 15 ба дээшэ гэшүүдтэй партийна организацинуудта бюро һунгагдадаг байна. Тэрэ хадаа коммунистнуудай хамтын суглаан дээрэ өөрынгөө хүдэлмэри тухай тоосодог юм.

Партийна эхин организацинуудай партбюро хадаа коллективнэ хүтэлбэриин орган болохо ба бюрогой гэшүүн бүхэн тэрэнэй хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадаха ёһотой байна. Партийна суглаануудай хоорондохи үедэ бюро болбол партийна организациин ажабайдалай ба хүдэлмэриин шухала асуудалнуудые хаража үзэдэг, коллективнээр шиидхэдэг байха юм. Бюро болбол партийна суглаануудай шиидхэбэринүүдые ба партийна даалгабаринуудые гүйсэдхэлгэ тухай тус тус коммунистнуудай тоосоое шагнадаг юм. Мүн партбюро дээрэ партийна суглаанай зүбшэн хэлсэхэ зүйлнүүд зохёогдодог. Суглаан дээрэ хэлсэгдэхэ асуудалнуудые бэлэдхэхэ талаар бюрогой зүгһөө коммунистнуудта даалгабари үгтэдэг байна. Партбюро болбол зарим коммунистнуудай журам эбдэһэн тухай асуудалые хаража үзэдэг ба энэ асуудалаар гаргаһан өөрынгөө шиидхэбэриие партийна хамтын суглаанай үзэмжэдэ табидаг байха юм.

Иигэжэ суглаануудай хоорондохи үедэ партийна бюро хадаа парторганизациин хүдэлмэриин хүтэлбэри бэелүүлнэ. Бюрогой гэшүүд секретариин түрүүшын туһалагшад мүн болоно. Секретарь хадаа бүхы шухала асуудалнуудые шиидхэхэдээ бюрогой гэшүүдтэй зүбшэхэ зэргэтэй. Партбюрогой заседанинууд хаһа саг соогоо, ямаршье ушарта, партийна хамтын суглаануудһаа үсөөнбэшэ хэгдэдэг байха ёһотой.

Сталинай нэрэмжэтэ колхозой партийна организацида бюрогой заседани һарадаа 2—3 дахин зарлагдана. Партбюрогой секретарь нүхэр Пискунов ээлжээтэ партийна суглаан дээрэ хэлсэгдэхэ асуудалнуудые баталхыншье тулада бюрогой заседани хэһэнэй хэрэггүй гэжэ тоолодог байна. Тэрэ хадаа суглаанай хэлсэхэ зүйлнүүдые өөрөө хараалдаг, болохо сагыень тодорхойлдог ба коммунистнуудта мэдээсэдэг байха юм. Иигэжэ үнэндөө партбюронь коллективнэ хүтэлбэриин органой үүргые дүүргэдэггүй байха юм. Партийна хүдэлмэридэ «единоначали» тогтоохоодоо, нүхэр Пискунов тон буруу замда ороһон байна. Тэрэ хадаа энээгээрээ коммунистнуудай үүсхэл, эдэбхиие хүгжөөдэггүй, харин бага болгодог байна. Энэ асуудалаар секретариин гаргаһан алдуу партийна хүтэлбэридэ горьтой һаад хэһэниинь элитэ. Теэд бусад зарим колхозуудай партийна организацинуудта һунгагдаһан партбюронуудай һулаар хүдэлмэрилдэг, партийна эхин организацинуудайнгаа ажабайдалда өөһэдынгөө һуури эзэлээгүй байһые баримтанууд гэршэлнэ. Тиимэһээ партийна хүдэлмэриин дүй дүршэлтэй үшөө болоодүй залуу секретарьнуудта партийна бюрогой хүдэлмэриие зүбөөр эмхидхэхэ тухай партиин айкомуудай зүгһөө заабаринуудые үгэхэ ба бодото туһаламжа үзүүлхэ шухала болоно.

Эсэстэ, нүхэр Пискуновой хүдэлмэриин методэй баһа нэгэн дутуу юуб гэхэдэ, тэрэ хадаа партийна организациин хүдэлмэриие түсэблэхэ хэрэгтэй удхашанарые тоодоггүй байна.

Партийна эхин организациин хүдэлмэриин түсэб юрэнхыдөө һарын турша соо зохёогдодог юм. Түсэб дотор партийна эхин организациин гол анхаралаа хандуулха ёһотой шухала зорилгонууд ба тэдэниие шиидхэхэ арга методүүд хараалагдадаг. Түсхайлбал, түсэб дотор партийна бюрогой заседани, партийна хамтын суглаануудые хэхэ болзорнууд ба тэдээн дээрэ хэлсэгдэхэ зүйлнүүд, партийна организациин эмхидхэхэ элидхэлнүүд, лекцинүүд, хөөрэлдөөнүүд ба бусад ниитын хэмжээ-ябуулганууд хараалагдадаг байна. Мүн бюрогой гэшүүдтэ ба бусад коммунистнуудта үгтэһэн партийна шухала даалгабаринуудые түсэбтэ оруулалсахада болохо байна.

Ямаршье, тон дэлгэрэнгыешье түсэб партийна организациин бэелүүлхэ бүхы зорилгонуудые уридшалан хүсэд хараглжа шадахагүй байна. Тиимэһээ түсэбөө дүүргэжэ байха үедөө, тэрээндэ хубилалта ба нэмэлтэнүүдые оруулжа болоно. Түсэбтэй байха гээшэ хүдэлмэриие эмхитэй гуримтай ба зорилго хүсэнхэй болгодог. Хэрбээ түсэбэй ёһоор хүдэлмэреэ ябуулаад байбал, гол шухала асуудалнууд партийна организациин анхаралда абтангүй үлэхэгүй байһаниинь лабтай.

Сталинай нэрэмжэтэ колхозой партийна эхин организацида иимэ бэшэ байна. Нүхэр Пискунов болбол зарим һаранuудта түсэб зохёоһон болобошье, зүгөөр тэрээн соогоо партийна суглаа үнгэргэхэ үдэр ба бусад зарим хэмжээ-ябуулгануудые хараалаад, партийна организациин хэхэ бүхы хүдэлмэриие харуулдаггүй байгаа. Түсэб хэрэггүй гэжэ тоолоод, һүүлэй һаранuудта нүхэр Пискунов хүдэлмэриин түсэб зохёохоо болишоһон байна. Энэнь ехэ алдуу болоно.

Хайшан гэжэ түсэб зохёохоёо, тэрээн соогоо юу хараалхаяа мэдэдэггүй дээрэһээ партийна эхин организацинуудай зарим секретарьнууд түсэб зохёологгүй байна. Иимэ нүхэдүүд партиин айкомдо хандажа, туһаламжа абаха зэргэтэй. Түсэбгүйгөөр хүдэлмэрилхэ гээшэ таамаг һохорлигоор хүдэлмэрилһэн ябадал болоно.

* * *

Бидэнэр Сталинай нэрэмжэтэ колхозой партийна эхин организациин секретариин хүдэлмэриин методэй гол дутуунуудые дэлгэрэнгыгээр шэнжэлэн хаража үзэбэбди. Теэд иимэ дутуунууд ондоошье хэдэн олон парторганизацинуудай секретарьнуудай хүтэлбэридэ үзэгдэнэ. Эдэ дутуунуудые хурдан түргэнөөр зайсуулха тудам партийна организацинуудай хүдэлмэри бүри амжалтатайгаар ябуулагдадаг болохо байна.

Партийна организацинуудай үсөөнбэшэ секретарьнуудай хүдэлмэриин методэй дээрэ дурсагдаһан ба бусад дутуунууд юуһ дээрэһээ гаранаб гэхэдэ, эдэ нүхэд һунгагдадаг, коммунистнуудайнгаа урда тоосодог хүтэлбэрилэгшэд байһанаа, партийна организациин хүтэлбэрилхы дээдэ орган — партийна суглаануудай дура зоригые дүүргэхэ үүргэтэй байһанаа мартадаг байна. Зарим нүхэд энээнэй эсэстэ захиргаанай хүдэлмэрилэгшэд шэнги болодог, партийна хүдэлмэридэ захирха ябадал гаргажа эхилдэг байна.

Секретарь хадаа коммунистнуудай ехэ найдалгада хүртэһэн ба тэдэнэй урда тоосодог байһанаа хэзээдэшье мартаха ёһогүй. Партийна бюро, парторганизациин секретарь хадаа партийна суглаанай урда ходолоо тоосожо байха, коммунистнуудай эрилтэ, шүүмжэлэлдэ анхаралтайгаар хандаха хүдэлмэриингөө дутуунуудые мэдэржэ ба заһажа шадаха болото большевистскэ хүтэлбэриин шадабариие шудалха зэргэтэй.

Я. Оршанский.

Манай республика дотор

Хоорондоо мүрысэнэ

Закаменай аймагай Хамнигадайн сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхозой тарянажалай бригаданууд хоорондоо мүрысэн хүдэлмэрилнэ. Нүхэр Норбоевой хүтэлбэрилдэг № 3 бригада тус мүрысөөндэ түрүүлжэ ябана.

Энэ бригадынхид стахановскаар ажаллажа, ороohото культурануудай эртын тарилгаар даалгабаряа түрүүлэн дүүргээ. Плугшад Ц. Найдаков, М. Дареева, Д. Дарижапова, С. Носанов болон бусад халаан бүхэнэйнгөө нормые 150-haa 200 процент хүрэтэр дүүргэнэ. Мүн борнойшод Галсанова, Дамбаева гэгшэд үдэр бүриингөө нормонуудые үлүүлэн дүүргэхэ зуураа, газараа эрхим шанартайгаар борнойлно.

Б .Шоёнов.

Шанар hайнтайгаар хүдэлмэрилнэ

Яруунын аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхозой поли дээрэ Эгэтын МТС-эй № 5 тракторна бригада хүдэлмэрилнэ. Энэ бригадын механизаторнууд баян ургаса ургуулхын тулада бүхы хүсэ шадалаа гарган ажаллана.

Трактористнууд Балданов, Цыренжапов hүүлэй үдэрнүүдтэ бүтээсэ ехэтэйгээр хүдэлмэрилнэ. «АТЗ—НАТИ» трактораар халаан соо 7,5 га хахалхын орондо, тэдэнэр тус бүридөө 11—12 га хүрэтэр hайн шанартайгаар хахалжа байна. Тэрэшэлэн тракторист Цырендылыков, сеяльщик Базаров гэгшэд үдэр соо 18—19 гектар хүрэтэр тарилга хэнэ.

Ц. Жамсаранов.

hайнаар хүдэлмэрилдэг продавец

Дамба Будаев нёдондо жэлдэ Улан-Удын кооперативна техникум эрхимээр дүүргэhэнэйнгээ hүүлдэ, Октябриин сельпогой (Мухаршэбэр) № 3 магазинай продавецээр хүдэлмэрилжэ эхилээ hэн.

Комсомолец Будаев советскэ худалдаа наймаанай журамые наринаар сахина. Ажалшадые үргэн хэрэглэлэй эд товараар элбэгээр хангаха хэрэгтэ ехэхэн оролдолго гаргана. Иимээр хүдэлмэрилhэнэйнгөө ашаар нүхэр Будаев эд бараанайнгаа эрьесын hара бүриин түсэбые үлүүлэн дүүргэнэ.

Мүнөө хабарай тарилгын үедэ продавец Будаев колхозуудай полевой стан ба малай гүүртэнүүдтэ нүүдэл наймаа таhалдуулнагүй.

Б. Санжиев.

Багшанарай үүсхэл

Красно-партизанска (Хори) долоонжэлэй hургуулиин багшанар бултадаа ами наhаяа страховалба. Тиин тэдэнэр аймагай бүхы хүдэлмэришэд, албахаагшад, колхознигууд ба интеллигенцидэ хандажа, гүрэнэй шухала удхашанартай энэ үүсхэл дэмжэхыень уряалба.

Аймагай хэдэн предприятинууд ба эмхи зургаануудай коллективүүд тус hургуулиин багшанарай коллективэй үүсхэлээр ами наhаяа страховалгада эдэбхитэйгээр хабаадажа оробо.

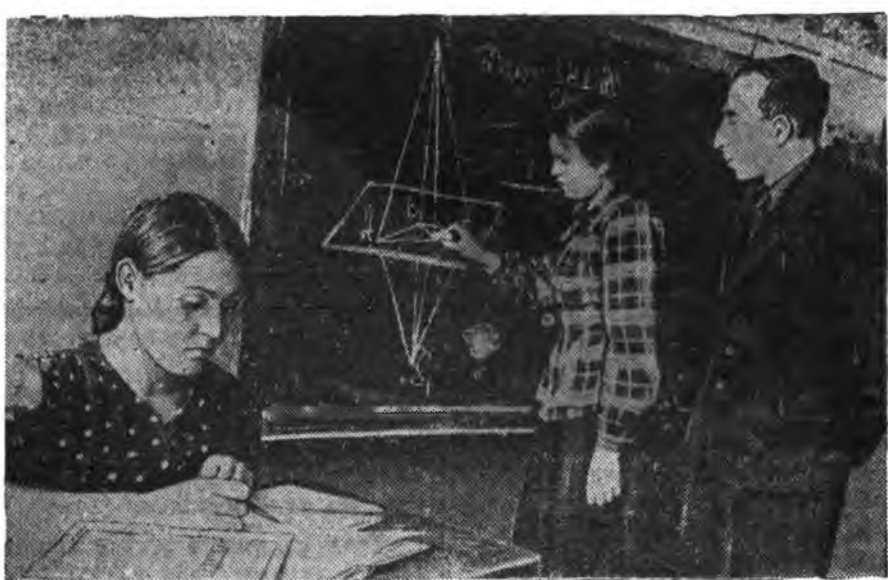
Б. Намжилон.

hОНИН УШАРАЛ

Кударын аймагай Шаргольско сельсоведэй түрүүлэгшэ нүхэр Белобородовтой hаяхан иимэ нэгэ ушар болобо. Нүхэр Белобородов «Красный пахарь» колхозой полевой стан ошожо ябатараа, харгыдаа шонын 4 гүлгэдтэй уулзашаба. Тэдэнээ бултыень буудан алаа. Тииhэнэйнгээ hүүлдэ тэрэ ойро шадар нүхыень бэдэржэ олоод, доcoohoонь үшөө 3 гүлгэ алаба.

Нүхэр Белобородов эдэ 7 гүлгэдые алаад байхадаа, нүхэнэйнь хажууда эхыень отохо гэжэ бодобо. Тиин 20 минуташье үнгэрөөгүй байхада гүлгэдэй эхэ шоно орожо ерэбэ. Отожо hууhан агнуушан тэрэнгие тэндэнь буудажа унагаагаа. Иигэжэ нүхэр Белобородов нэгэ час соо 8 шоно алаба.

И. Полякова.

Улан-Удын хүдэлмэришэн залуушуулай № 3 үдэшын hургуулида.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: математикын багша Я. А. Подашов 9-дэхи классай hурагшад —Бурпромсоведэй, Главлесосбыдэй хүдэлмэришэд В. Севергина, Н. Шурыгина гэгшэдтэ геометрээр консультаци үгэжэ байна.

М. Минеевэй фото.

Экзаменуудаа амжалтатайгаар барина

Улан-Удын хүбүүдэй № 68 дунда hургуулида удаадахи классуудта оролгын ба дүүргэлгын экзаменууд амжалтатайгаар үнгэржэ байна. 10-дахи классай hурагшад болбосоролой аттестадта экзаменуудаа hайн сэгнэлтэнүүдтэйгээр барижа, бэхи знанитай байhанаа харуулна. Тус классай hурагшадай 75 процентнь ород хэлээр экзаменаа «5», «4» гэhэн сэгнэлтэнүүдтэйгээр баряа. hурагшад Олег Зуев, Леонид Трубачеев ба бусад литератураар экзаменаа үндэр сэгнэлтэтэйгээр бариhан байна.

Энэ hургуулиин 6-дахи дүрбэн классуудай 126 hурагшад экзамен барина. Тэдэнэр арифметикээр экзаменаа hаяхан барижа, 121-ниинь hайн сэгнэлтэнүүдые абаа. Тэрэшэлэн 8-дахи классайхид алгебрынгаа экзаменине нэгэшье муу сэгнэлтэгүйгөөр үгөө.

Түүхын багша А. Убугунов заахан предмедээ hурагшадтаа гүнзэгыгөөр ойлгуулхын тулада ехэхэн хүсэ ба оролдолго гаргаа юм. Тэрэнэй оролдосотой ажалай үрые hаяхан болоhон экзамен харуулаа. 9-дэхи классай 25 hурагшадhaa 23-ниинь эрхим ба hайн сэгнэлтэнүүдтэйгээр экзаменаа бариhан байна. Мүн бусадшье классуудай hурагшад экзаменуудаа амжалтатайгаар барина.

А. Беляев.

Бичурын hургуулинуудта

Бичурын аймагай hургуулинуудта экзаменууд эмхитэй hайнаар үнгэржэ байна. Экзаменууд дээрэ hурагшад бата бэхи знанитай байhанаа харуулна. Шэбэртын долоонжэлэй hургуулиин 4-дэхи классай hурагшад ород хэлээр диктант бэшэжэ, олонхинь эрхим, hайн сэгнэлтэнүүдые абаа.

Мүн 7-дохи классай hурагшад экзаменуудаа амжалтатайгаар үгэнэ. Комсомолецууд Шура Дагбаева, Нима Мухаев, Дугар Цыденжапов, Галя Данзанова ба бусад ород хэлээр экзаменаа «5», «4» сэгнэлтэнүүдтэйгээр бариhан байна.

Бага-Куналейн дунда hургуулиин 5-дахи классуудай 90 hурагшадай 89-ниинь математикаар экзаменаа hайнаар бариhан байна. Тэрэшэлэн 8-дахи классай бүхы hурагшад бэхи знанитай байhанаа экзаменууд дээрэ харуулна.

Ф. Степанов.

hуралсалаа түрүүшүүл

Түнхэнэй аймагай Кыренскэ дунда hургуулиин 10-дахи классай hурагшад болбосоролой аттестадта экзаменуудаа амжалтатайгаар барина. Тэдэнэр илангаяа ород хэлээр бата бэхи знанитай байhанаа экзамен дээрээ харуулаа. hурагшад Алексеев, Оздноев, Тюменцева, Демина гэгшэд hайн сэгнэлтэнүүдые абаа.

4-дэхи «Б» классай 25 hурагшад дүрбэн предмедүүдээр экзаменуудые барижа, «4» ба «5» гэhэн сэгнэлтэнүүдые абаhан байна. Энэ классай hурагшад А. Петелина, Ю. Малюгин, В. Жучкова, Л. Зворыгина гэгшэд hуралсалай бүхэли жэлэй туршада гансахан лэ «5» гэhэн сэгнэлтэтэйгээр hураа юм. Тэдэнэр экзаменуудаашье мүн лэ «5» гэhэн сэгнэлтэтэйгээр үгөө.

Н. Бадмацыренова.

Студентнэр арбадахи классайхидтай уулзаба

Улан-Удэ городой бурят дунда hургуулиин 10-дахи классай hурагшадтай Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ педагогическа институдай бурят-монгол хэлэ ба литературын факультедэй студентнэр уулзаба. Тус факультедэй кафедрые даагша, филологическа наукануудай кандидат Д. Д. Амоголонов ерээдүйн студентнэртэй халуун хөөрэлдөө хээ. Удхараа социалистическэ ба формоороо национальна бурят-монгол культурые хүгжөөхэ хэрэгтэ үндэhэн хэлэ бэшэгые, литература мэдэхэ кадрнуудай туйлай ехэ хэрэгтэй байhан тухай нүхэр Амоголонов тэмдэглээ. Институдай бурят-монгол хэлэ ба литературын факультет иимэ кадрнуудые бэлэдхэдэг байна гэжэ тэрэ хэлэбэ.

II курсын студент, Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ стипендиат Лубсан Шагдаров арбадахи классай hурагшадые пединститутда орохыень уряалаа. III курсын студент, залуу поэт Чимит-Рыгзын Намжилов педагогическа институдта залуушуулай оюун бэлигээ саашадань хүгжөөхэ бүхы арга боломжо байдаг гэжэ хэлэхэ зуураа, институдай литературна, спортивна уранhайханай самодеятельностиин кружогууд тухай хөөрөө.

Удаань институдай уранhайханай самодеятельностиин концерт табигдаа.

Г. Чимитов.

Зунай сезондо бэлэдхэл

Дээдэ- Березовкын тубсанатори зунай сезониие нээлгэдэ эдэбхитэйгээр бэлэдхэнэ. Аргалалгын олон гэрнүүдтэ капитальна заhабари хэгдэжэ дүүрэхэ болоо. Павильонуудынь шэнээр штукатурлагдажа ба шэрдэгдэжэ байна. Июниин 5 болотор заhабарилалгын хүдэлмэриие дүүргэхэ гэhэн уялга нүхэр Степановай бригада абаад, тэрэнээ амжалтатайгаар бэелүүлнэ. Мүн санаториин территори дээрэ набшаhата элдэб модод шэнээр hуулгагдаа.

Энэ жэлдэ санаториин туhалбариин ажахы нилээд ехэ болгогдоо. Энэ ажахы амарагшадые кумыс, хартаабха, овощь, hү гэхэ мэтын эдеэ хоолой зүйлөөр гүйсэд хангаха юм. Санатори үрэ-жэмэстэ садтай. Сад соонь малина, крыжовник, үхэр нюдэн, вишни, үлир бии.

Зунай сезоной үедэ аргалуулагшадые культурнаар хангаха хэрэгтэ ехэхэн анхарал табигдана. Тэдэнэртэ кино, концерт харуулагдажа, элдэб темэнүүдээр лекцинүүд уншагдажа байха юм.

Республикын элүүрые хамгаалха Министерство тубсанаториин зунай сезониие июниин 15-haa нээхээр хараалаанхай.

Н. Мисайлов.

КОРЕЯДЭХИ СОБЫТИНУУД

АРАДАЙ АРМИИН ГЛАВНА КОМАНДОВАНИИН МЭДЭЭСЭЛ

ПХЕНЬЯН, майн 31. (ТАСС). Бүхы фронтнууд дээрэ Арадай армиин частьнууд Хитадай hайндуратантай нигта хани харилсаатай ябажа, американо-английска интервенционистска сэрэгүүдэй шанга контрдобтолгонуудые амжалтатайгаар гэдэргэнь сохин, тэдэнэй хүнүүд ба техникые тон хүндэ гээлтэ хоролтонуудта оруулжа байна.

Дайсан хадаа угаа ехэ гээлтэ хоролтонуудта орожо Хвачхонь (Касен) городой район руу гараа.

Майн 31-дэ Хамхын город дээрэ дайсанай 4 истребительнүүд буудажа унагаагдаа.

hунгалтын урда тээхи суглаан дээрэ Жак Дюкло үгэ хэлэбэ

ПАРИЖ, майн 30. (ТАСС). Франциин коммунистическэ партиин ЦК-гэй секретарь Жак Дюкло үсэгэлдэр Сен-Дени городто, hунгалтын урда тээхи суглаан дээрэ үгэ хэлээ гэжэ «Юманите» газетэ мэдээсэнэ.

Реакциин хорото ябуулгые элишэлэн, манай парти болбол хархис этэгээдүүдэй (социалистнууд ба РПФ-гэй фашистнуудай) сэхэ эбсэлгые түбэгтэй болгоhон байна гэжэ Жак Дюкло хэлэбэ.

Франциdахи американска тала баригшад бүгэдые нэгэдхэхэ зорилготой тиимэ эбсэлнүүд тушаа олониитэ ехээр дураа гутан, жагсаа. Энээнтэй дашарамдуулан, хархис этэгээдүүд элдэб мэхэ гохо хэхэ ба түсэбүүдээ даллалха ушартай болонхой. Олохон департаментнуудта деголлевецүүд РПФ-гэй кандидадууд бэшэ, харин «дулдыдангибэшэнэр» гэдэгүүдэй кандидадууд болохонь, тиихэдээ социалистическэ партитай, мүн МРП-тэй («арадай-республиканска хүдэлөөн» гэдэг католическа партитай, — **ред.**) эбсэнэ. Хархисуудай hанаашалгын ёhoop, ажалша-социалистнуудай ба католигуудай голосуудынь РПФ-гэй далдалагдаhан кандидадуудые hунгалгада туhалха болоно. Хэрбээ hунгагдаад байбал, тэдэнэр түрүүшын ээлжээндэ юу хэхэб гэхэдэ, — РПФ-гэй списогүүдэй ёhoop hунгагдаhан ханинартаяа Национальна суглаан дотор нэгэдэхэ байна.

Хэрбээ энэ түсэбэйнгөө бүтээд байгаа hаань, тэдэнэр hунгалтын үглөөдэр дайнай ба хашалан зоболонгой политикые французска арадта хүсөөр, ондоогоор хэлэбэл, фашистска методүүдээр баадхаха.

Социалистнуудай түлөө гү, али МРП-гэй гэшүүдэй түлөө голосовалхадаа, баг нэмэрhэн РПФ-гэй кандидадуудай түлөө голосовалха байнабди гэжэ ажалша социалистнууд ба католигууд мэдэхэ ёhотой, ушарынь, кандидадуудаа социалистическэ партитай гү, али МРП-тэй эбсэхыень де Голль этигэмжэлhэн байха юм.

Тиин, ги Моллеhээ де Голль хүрэтэр бүхы хархисуудай нэгэдэhэн эбсэлгын уг зорилгонь улам бүри эли болоно — эдэнэр эрхэ сүлөөдэ ба эб найрамдалда эсэргүү үгэсэлгэ хэнхэй байна. Фашизмын ба дайнай эдэ бүхы үмэглэгшэдые июниин 17-до илахын тула французска арад бэлэн байха ёhотой. Эрхэ сүлөөгэй ба эб найрамдалай түлөө тэмсэл хадаа Франциин коммунистическэ партиин дэбжүүлhэн кандидадуудай түлөө голосовалха зэргээр лэ бэелүүлэгдэхэ байна гэжэ үнэн сэхэ бодолтой бүхы хүнүүд ойлгохо ёhотой.

Эб найрамдалай тала баригша 18 французууд тушаа гаргагдаhан приговор французска арадай эрилтээр болюулагдаа

ПАРИЖ, майн 30. (ТАСС). Индо-Хитад тээшэ сэрэгэй материалнуудые эльгээлгэдэ эсэргүү протестын демонстрацида (1950 оной мартда) хабаадаhанай түлөө сүүдтэ үгтэhэн, Роаннадахи эб найрамдалай тала баригшад — Жанна Питаваль ба бусад 17 хүнүүдые 1950 оной августын 26-да Лион городой сэрэгэй трибунал гэмhээнь сагааруулhан юм. Эб найрамдалай түлөө тэмсэгшэ 18 хүнүүдтэй hанал нэгэдэhэн арадай хүсэтэ хүдэлөөндэ нүлөөлэгдэн, сэрэгэй трибуналай тэрэ шиидхэбэри гаргагдаhан байгаа.

Энэ сүүдэй шиидхэбэридэ дурагүйдэhэн правительство «тус хэрэгые» кассационно сүүдээр дахин хаража үзэхэ эрилтэ табиба.

Кассационно сүүд правительствын эрилтые харангүй, Роаннадахи эб найрамдалай тала баригшадай хэрэгые сагааруулха тухай Лион городой сэрэгэй трибуналай шиидхэбэриие хүсэндэнь үлөөбэ гэжэ «Юманите» газетэ мэдээсэнэ.

Италидахи нютагай захиргаанай органуудта hунгаhан hунгалтын дүнгүүд

РИМ, майн 30. (ТАСС). Майн 27-до хэдэн провинцинуудай главна 27 городуудтахи захиргаанай органуудта hунгаhан hунгалтануудай хүсэд (официальнабэшэ) дүнгүүд энэ үглөөгүүр абтаа. 27 городуудта хамтадаа 2.607.364 үнэнтэ бюллетеньнүүд ороо. Демократическа партинуудта (коммунистическэ, социалистическэ партинуудта ба тэдэнтэй нэгэдэhэн нютагай списогүүдтэ) 1.026.944 голосууд үгтөө. 1948 оной апрелиин 18-да болоhон hунгалтын үедэ тус городуудтахи арадай демократическа фронт 957.817 голос абаhан юм.

Правительственна блогой бүхы партинууд хамта дээрээ 1.396.795 голосуудые абаба, гэхэ зуура 1948 ондо энэ блогой бүхы партинууд элэл городуудта 1.683.407 голосуудые абаhан байгаа.

27 городуудта болоhон hунгалтын дүнгүүд юу харуулнаб гэбэл, орон доторхи хүсэнүүдэй хэмжээн 1948 онойхиhoo ехээр хубилhан байна. Тэрэ үедэ христианско-демократическа парти гансааран (союзнигуудгүйгөөр) элэ городуудhaa бүхы дээрээ 1.228.080 голосуудые абаhан ба арадай демократическа фронт 957.817 голосуудые абаhан юм. Харин энэ жэлэй майн 27-ной hунгалтануудай үедэ демократическа партинууд 1.026.944 голосуудые, христианска демократууд —889.332 голос абаба.

Генуя, Венеци, Новара, Форли, Анкона, Равенна, Павия, Импери, Кремона, Варезе гэжэ 10 городуудтахи захиргаанай органуудта зүүнэй тала баригшад олонхинь байhан аад, мүнөө, hунгуулиин шэнэ хуулиин ёhoop, христианска демократуудай толгойлдог худал «олонхиин» гарта шэлжэн ороо.

Италидахи нютагай захиргаанай органуудта hунгаhан hунгалтын үрэ дүнгүүдые шэнжэлэн бэшэхэ зуураа, «Унита» газетэ нигэжэ тэмдэглэбэ: апрелиин 18-най hунгалтын үедэ эмхидэhэн арадай блок орон дотор бэелүүлэгдэжэ байхаhaa гадна, тэрэнэй хараа болонуудынь мүнөө бага зэргээршье ойроо хүртөөгүй. hунгалтануудай болоhон бүхы провинцинууд дотор урдынхиhaa олон голосуудые абаа.

Английска хоёр корреспондентнүүдые Иранhaa намнаа

ТЕГЕРАН, майн 31. (ТАСС). Рейтер агентствын тусхай корреспондент Никольсон ба лондонско «Дейли экспресс» газетын корреспондент Сефтон-Дельмер гэгшэдтэ 24 часай турша соо Иранhaa гаража ошохыень иранска засагаархид дурадхаа гэжэ тегеранска радио үсэгэлдэр мэдээсээ. Тегеранска радиогой мэдээсэhэнэй ёhoop, Никольсоные намнаха шалтагаан юу байгааб гэбэл, тэрэ хадаа «майн 27-до меджлисэй заседани дээрэ меджлисэй депутадуудай нэгэнэй хэлэhэн үгые ехээр хазагайруулhан байна». Сефтон-Дельмер газетэдэ эльгээhэн информаци соогоо иранска правительство тушаа дайралта хэhэн байгаа.

АГЫН hОНИНУУД

ШЭНЭ БАРИЛГАНУУД

Окружной центртэ жэл бүхэндэ шэнэ барилганууд бодожо байдаг. Энэ жэлэй турша дотор баригдахаар хараалагдаhан хэдэн шэнэ барилганууд бодхоогдожо эхилэнхэй.

Агын дунда hургуулида 400 хүнэй hураха хоёр дабхар гэрэй, мүн 12 койкотой, парикмахерскатай окружной гостиницын гэрэй фундаментнууд табигдажа байна. Нёдондо жэлдэ баригдажа эхилhэн дунда hургуулиин интернадай гэр ба окружной бани мүнөө зун дүүргэгдэхэ юм.

КОЛХОЗОЙ РАДИОУЗЕЛ

hаяхан, «Комсомол» колхоздо шэнэ радиоузел табигдаба. Мүнөө 30 гаран колхознигуудай гэрнүүд соо, клуб, сомоной Совет ба колхозой правлени соо, мүн улицаар гоё hайхан хүгжэмэй аялга радиогоор ханхинана.

АГИТБРИГАДА ПОЛЕВОЙ СТАНУУДТА

Окружной культурно-гэгээрэлэй таhагаар эмхидхэгдэhэн агитбригада тарилгын үедэ колхознигуудые культурна хүдэлмэреэр хангана.

hаяхан тус бригада нүхэр Жалсараевай хүтэлбэри доро Могойтын ба Дулдаргын куст нуудай колхозуудаар ябажа ерэбэ. Бригадынхид колхозуудай полевой стануудта 13 концерт табиhан, оло дахин хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэhэн байна.

МАШИНАНУУД АБТАБА

«Сельхозснабай» Могойтын отделени үбhэ хуряалгын шэнэ машинануудые олоор абаба. Тэрэ тоодо 20 тракторна, 170 морин сенокосилканууд ба хэдэн арбаад тракторна, морин тармуурнууд бии. hаяын үдэрнүүдтэ эдэ машина зэмсэгүүд колхозуудта хубаарилагдан худалдагдахань.

ШАТАРААР ОКРУЖНОЙ ЧЕМПИОНАТ

Шатараар окружной чемпионат үнгэргэгдэжэ, тэрээндэ 30 шатаршад хабаадалсаа. Энэ чемпионадта нэгэдэхи hууриие маслозаводой бухгалтер Ц. Бэтомункуев, хоёрдохиие — «Забайкальский рабочий» газетын корреспондет Д. Найданов ба гурбадахиие—Калининай нэрэмжэтэ колхозой (Үбэр Аргали) гэшүүн Д. Мункуев гэгшэд эзэлhэн байнад.

МЕХАНИЗАТОРНУУДАЙ АМЖАЛТА

Үрөөнэйн МТС-эй механизаторнууд 1951 ондо үндэр баян ургаса ургуулхын түлөө эршэмтэйгээр тэмсэнэ. Тэдэнэр округ соогоо түрүүлэн, майн 22-то эртын пар хахалха даалгабарита түсэбөө дүүргээ. МТС-эй механизаторнууд хамта 2100 гектар пар hайн шанартайгаар хахалаа.

А. Жамбалов.

Хүндэтэ редактор!

Минии сценическэ ажал-ябуудалай 50 жэлэй ойтой, хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэhэнтэй дашарамдуулан намайе амаршалhан бүхы организацинуудта ба нюурнуудта Танай газетээр дамжуулан баясхалан хүргэхыемни зүбшөөрыт.

БМАССР-эй габьяата артист
А. БЕЛЯЕВ.

Харюусалгата редактор
Б. А. ОЧИРОВ.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—23. заместителя редактора—7-85. отв. секретаря — 3-23. Отделов: партийной жизни. культуры и быта—4-52, сельскохозяйственного и промышленности—6-84. мест. информации и писем — 6-84. Для междугородных переговоров — 16.

Н—03607. Типография Управления полиграфической промышленности, издательств и книжной торговли при Совете Министров БМАССР. Тираж 10.000